

Sprawa T-308/00

Salzgitter AG

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich

Pomoc państwa – Artykuły 4 lit. c) EWWiS, art. 67 EWWiS i 95 EWWiS – Interwencje finansowe na rzecz przedsiębiorstwa Salzgitter – Granica z bytami Niemieckiej Republiki Demokratycznej i bytami Republiki Czechosłowackiej – Pomoc nienotyfikowana – Szósty kodeks pomocy dla hutnictwa żelaza i stali – Pewność prawa

Wyrok Sądu Pierwszej Instancji (czwarta izba w składzie powiększonym) z dnia 1 lipca 2004 r.
II-0000

Streszczenie wyroku

1. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Ocena zgodności z prawem – Uwzględnienie orzecznictwa sądu wspólnotowego dotyczącego pomocy państwa na gruncie Traktatu WE – Granice

(art. 4 lit. c) EWWiS)

2. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Specyficzność lub selektywność

(art. 4 lit. c) EWWiS)

3. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Charakter prawny – Interpretacja w oparciu o elementy obiektywne – Kontrola sądowna – Zakres

(art. 4 lit. c) EWWiS; art. 87 ust. 1 WE)

4. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Rodki podatkowe – Charakter selektywny rodka

(art. 4 lit. c) EWWiS)

5. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pomoc na rzecz regionów dotkniętych podziałem Niemiec – Zastosowanie postanowień Traktatu EWWiS – Wyłączenie

(art. 4 lit. c) EWWiS; art. 87 ust. 2 lit. c) WE)

6. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Rodki ukazane jako objęte zakresem pomocy na rzecz regionów dotkniętych podziałem Niemiec – Wyłączenie z uwagi na ich kompensacyjny charakter – Uprawnienia dyskrecjonalne Komisji

(art. 4 lit. c) EWWiS; art. 87 ust. 2 lit. c) WE)

7. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Charakterystyka rodzaju podatkowego jako korzyści – Normalne obciążenie podatkowe mające służyć jako punkt odniesienia

(art. 4 lit. c) EWWiS)

8. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Pojęcie – Zaliczenie zarówno subwencji, jak i zmniejszeń obciążeń – Obowiązek wykazania przez Komisję, że skutki zmniejszenia obciążeń są tożsame ze skutkami subwencji – Brak

(art. 4 lit. c) EWWiS)

9. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Zakaz – Oddziaływanie na konkurencję i na wymiany handlowe między Państwami Członkowskimi – Brak znaczenia dla sprawy

(art. 4 lit. c) EWWiS)

10. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Brak możliwości zastosowania art. 67 EWWiS – Praktyka Komisji – Brak znaczenia dla sprawy

(art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS; decyzja ogólna nr 2320/81)

11. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Przyznanie pomocy przez Komisję na podstawie art. 95 EWWiS – Dopuszczalność – Uprawnienia dyskrecyjne – Kontrola sądowa – Granice

(art. 4 lit. c) EWWiS i art. 95 EWWiS)

12. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Zakaz – Pomoc przyznana bezprawnie – Brak reguły ustanawiającej przedawnienie odnośnie do uprawnień wykonywanych przez Komisję – Przestrzeganie wymogów pewności prawa

(art. 4 lit. c) EWWiS)

13. Prawo wspólnotowe – Zasady – Zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań – Pewność prawa – Odmienne przesłanki powożenia się na te zasady – Skutki – Możliwość powożenia się przez beneficjenta bezprawnej pomocy w sektorze metalurgicznym, przyznanej z naruszeniem obowiązku notyfikacji na pewność prawa celem zakwestionowania decyzji nakazującej mu windykację pomocy bez względu na brak pojawienia się uzasadnionych oczekiwań

14. EWWiS – Pomoc dla hutnictwa żelaza i stali – Postępowanie administracyjne – Dwuznaczna sytuacja wynikająca z braku działania Komisji oraz braku stosownych uregulowań w drugim i trzecim kodeksie pomocy dla hutnictwa żelaza i stali – Obowiązek wyjaśnienia tej sytuacji, zanim zostanie nakazana windykacja przyznanej już pomocy

(decyzje ogólne nr 1018/85 i 3484/85)

1. Doprecyzowania, jakie przyniósł sąd wspólnotowy pojęciom zawartym w przepisach Traktatu WE w dziedzinie pomocy państwa, zachowują wagę przy stosowaniu odpowiednich przepisów Traktatu EWWiS, w takim zakresie, w jakim doprecyzowania te nie są z nim sprzeczne. Uzasadnione jest zatem w tej mierze odnoszenie się do orzecznictwa na temat pomocy państwa na gruncie Traktatu WE w celu oceny zgodności z prawem decyzji dotyczących przypadków pomocy na gruncie Traktatu EWWiS.

(por. pkt 28)

2. Specyficzność lub selektywność rodzaju państwowego stanowi jedną z cech charakterystycznych pojęcia pomocy państwa czy to w ramach Traktatu WE, czy w ramach Traktatu EWWiS, niezależnie od faktu, że to kryterium nie jest wprost wymienione w art. 4 lit. c) EWWiS. Należy więc ustalić, czy rodzaj ten przynosi, bądź nie, korzyści wyjątkowo niektórym przedsiębiorstwom lub niektórym sektorom działalności.

(por. pkt 29)

3. Pojęcie pomocy państwa, tak jak określono je w Traktacie WE, ma charakter prawny i powinno być interpretowane w oparciu o elementy obiektywne. Z tego powodu sąd wspólnotowy powinien w zasadzie sprawować pełną kontrolę w kwestii ustalenia, czy dany rodzaj wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 WE, biorąc pod uwagę zarówno okoliczności konkretnej sprawy, jak i techniczny lub zwozowy charakter uwag przedłożonych przez Komisję.

4. Nie może być inaczej w odniesieniu do kwestii ustalenia, czy dany rodzaj wchodzi w zakres stosowania art. 4 lit. c) EWWiS, ponieważ sprawowanie takiej kontroli sądowej nie jest niezgodne z Traktatem EWWiS.

(por. pkt 30–31)

5. W istocie, co do zasady rodzaj podatkowy, który może zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa, różni się od ogólnego rodzaju podatkowego tym, że liczba beneficjentów jest prawnie lub faktycznie ograniczona. W tej mierze nie jest istotne, czy selektywny charakter rodzaju wynika z kryterium sektorowego, czy z kryterium położenia geograficznego na wydzielonej części terytorium Państwa Członkowskiego. Istotne jest natomiast dla możliwości zakwalifikowania rodzaju jako pomocy państwa, aby przedsiębiorstwa z niego korzystające należały do kategorii ściśle określonej przy zastosowaniu, prawnie lub faktycznie, kryterium ustalonego przez ten rodzaj.

(por. pkt 38)

6. Gdy kwestia przyznawania pomocy przez państwo jest uregulowana postanowieniami art. 4 lit. c) EWWiS, to, w tym przedmiocie postanowienia Traktatu WE nie mogą mieć zastosowania w dziedzinie objętej Traktatem EWWiS.

7. Tak więc, wobec braku w Traktacie EWWiS postanowień tożsamy lub równoważnych z art. 87 ust. 2 lit. c) WE, uznanie w ramach Traktatu WE zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy przyznawanej gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec nie ma wpływu na zakres stosowania art. 4 lit. c) EWWiS ani, tym samym, na pojęcie pomocy państwa w rozumieniu tego przepisu.

(por. pkt 63–64)

8. Zniesienie i zakaz pomocy państwa ustanowione w art. 4 lit. c) EWWiS mają charakter

generalny i absolutny, nie mog? one zosta? uchylone poprzez wdro?enie procedury kompensacyjnej o niejasnym i niepewnym charakterze. Badanie kompensacyjnego charakteru takich ?rodków mie?ci si? w zakresie uprawnie? dyskrejonalnych Komisji, polegaj?cych na weryfikowaniu, czy zosta?y spe?nione warunki odst?pstwa, o które wnoszono.

Zatem nie mo?na zwyk?ego powo?ania si? na wyj?tek przewidziany w art. 87 ust. 2 lit. c) WE, a mianowicie uznanie zgodno?ci ze wspólnym rynkiem pomocy przyznanej gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkni?tych podzia?em Niemiec, którego nie stosuje si? i który nie ma odpowiednika w Traktacie EWWiS, uzna? za niebudz?ce w?tpliwo?ci wykazanie na gruncie tego Traktatu zwi?zku przyczynowego mi?dzy korzy?ci? przyznan? danemu przedsi?biorstwu a domnieman? gorsz? sytuacj? gospodarcz?, w jakiej mia?y si? znajdowa? przedsi?biorstwa po?o?one w regionie dotkni?tym podzia?em Niemiec.

(por. pkt 72, 74–75)

9. Aby stwierdzi?, czy mamy do czynienia z pomoc? pa?stwa na gruncie Traktatu EWWiS, nale?y jedynie ustali?, czy, w ramach danego porz?dku prawnego, okre?lony ?rodek pa?stwowy mo?e sprzyja? niektórym przedsi?biorstwom lub produkcji niektórych towarów w odniesieniu do innych, które pod wzgl?dem celów, jakie maj? by? osi?gni?te, znajduj? si? w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

W konsekwencji, dla ustalenia, czy dany ?rodek przynosi korzy??, niezb?dne jest okre?lenie w ramach danego porz?dku prawnego punktu odniesienia, z którym porówna si? sytuacj? powsta?? w wyniku przyznania powy?szego ?rodka. Tak wi?c nie mo?na, w celu okre?lenia „normalnego” obci??enia podatkowego, przyst?pi? do analizy porównawczej uregulowa? podatkowych w ca?o?ci Pa?stw Cz?onkowskich czy nawet w niektórych z nich, bez wypaczenia celu przepisów dotycz?cych kontroli pomocy pa?stwa. W istocie, wobec braku harmonizacji na poziomie wspólnotowym przepisów podatkowych Pa?stw Cz?onkowskich, taka analiza doprowadzi?aby do porównania ró?nych sytuacji faktycznych i prawnych, które wynikaj? z ró?nic mi?dzy przepisami ustawowymi lub wykonawczymi Pa?stw Cz?onkowskich.

(zob. pkt 79–81)

10. Je?li poj?cie pomocy pa?stwa obejmuje nie tylko ?wiadczenia dodatnie, jak w?a?nie subwencje, ale tak?e interwencje, które, w ró?nych formach, zmniejszaj? normalne obci??enia bud?etu przedsi?biorstwa i przez to, nie b?d?c nawet subwencjami w ?cis?ym znaczeniu tego s?owa, maj? ten sam charakter i wywieraj? to?same skutki, to nie trzeba ustala? hierarchii tego, co stanowi, z jednej strony, subwencj? w ?cis?ym znaczeniu, a z drugiej, ?rodki zbli?one do takiej subwencji, lecz nale?y zdefiniowa? poj?cie pomocy w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS. Z definicji tej wynika, ?e je?li przedstawiony zostanie dowód, ?e interwencja pa?stwowa stanowi zmniejszenie normalnych obci??e? bud?etu przedsi?biorstwa, ?rodek ten powinien zosta? zakwalifikowany jako pomoc pa?stwa i to z powodu tej?e kwalifikacji posiada on skutek to?samey z subwencj? w ?cis?ym znaczeniu tego s?owa.

11. Komisja nie ma zatem obowi?zku przedstawienia dodatkowych dowodów na to, ?e zmniejszenie obci??e?, jakie normalnie przedsi?biorstwo winno ponie??, mia?o ten sam skutek co subwencja w ?cis?ym znaczeniu tego s?owa.

(por. pkt 83–84, 89)

12. Na gruncie art. 4 lit. c) EWWiS pomoc pa?stwa uznawana jest za niezgodn? ze wspólnym rynkiem bez potrzeby stwierdzania lub nawet dochodzenia, czy istnieje lub mo?e zaistnie? zagro?enie dla konkurencji. Aby podlega? postanowieniom tego artyku?u, ?rodek pomocowy nie

musi koniecznie wywierać wpływ na wymiany między Państwami Członkowskimi lub na konkurencję.

(por. pkt 90–91)

13. Celem art. 4 lit. c) EWWiS, zakazującego subwencji lub pomocy przyznawanej przez państwa, bez względu na ich formę, jest zniesienie i zakazanie niektórych form interwencji Państw Członkowskich w dziedzinie, która zgodnie z Traktatem EWWiS podlega kompetencji wspólnotowej. Nie ustanawia on żadnego rozróżnienia między pomocą indywidualną a systemami pomocy ani też między systemami pomocy specyficznej i niespecyficznej w sektorze węgla i stali, a zakaz, który on wprowadza, sformułowany jest w sposób rygorystyczny.

14. Jeżeli chodzi zaś o art. 67 EWWiS, to jego celem jest ochrona przed zakłóceniami konkurencji, które nieuchronnie pociąga za sobą sprawowanie władzy pozostałej w rękach Państw Członkowskich. Określa on zatem jedynie środki ochronne, które może przyjąć Wspólnota przeciwko działaniu Państwa Członkowskiego, które, chociaż oddziałuje znacznie na warunki konkurencji w przemyśle węgla i stali, nie wywiera na nie natychmiastowego i bezpośredniego wpływu. Artykuł 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS obejmują więc dwa odrębne obszary, przy czym drugi z nich nie obejmuje kwestii pomocy państwa.

Nie może podważyć tej interpretacji fakt, iż do czasu przyjęcia decyzji nr 2320/81 drugiego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali Komisja uważała, że art. 4 lit. c) EWWiS miał zastosowanie jedynie do specyficznej pomocy na rzecz przedsiębiorstw metalurgicznych, to znaczy do pomocy, z której szczególnie i przede wszystkim korzystały te przedsiębiorstwa, podczas gdy stosowanie do sektora metalurgicznego ogólnych i regionalnych systemów pomocy poddane było kontroli Komisji na podstawie zarówno art. 67 EWWiS, jak i art. 87 WE i 88 WE.

(por. pkt 107–112, 115)

15. Artykuł 4 lit. c) EWWiS nie zabrania Komisji przyznać pomoc państwa w sektorze metalurgicznym bądź w trybie specjalnych kategorii pomocy przewidzianej kodeksami pomocy dla hutnictwa żelaza i stali, w jednej z ich kolejnych wersji, bądź jako pomoc, która, nieobjęta tymi kategoriami, przyznawana jest bezpośrednio na podstawie art. 95 akapity pierwszy i drugi EWWiS.

Korzystając z tej drugiej możliwości, Komisja posiada uprawnienia dyskrecyjne w kwestii ustalenia, czy dana pomoc jest niezbędną dla realizacji celów traktatu.

Kontrola zgodności z prawem winna w tej dziedzinie ograniczyć się do zbadania, czy Komisja nie przekroczyła granic właściwych dla swoich uprawnień dyskrecyjnych poprzez zniekształcenie czy oczywisty błąd w ocenie faktów czy też poprzez nadużycie władzy, czy poprzez obejście procedury.

Jeżeli chodzi o ustalenia, czy Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie faktów, dający podstawę do stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji, należy przedstawić wystarczające dowody na to, by można było uznać dokonany w spornej decyzji ocenę faktów za niewiarygodną.

(por. pkt 131, 136–138)

16. Aby mógł spełnić swoją funkcję, termin przedawnienia musi być ustalany z góry. Ustalenie tego terminu i sposób jego zastosowania wchodzi w zakres kompetencji ustawodawcy wspólnotowego. Ustawodawca ten nie podjął kroków w celu ustalenia terminu przedawnienia w dziedzinie kontroli pomocy przyznawanej na gruncie Traktatu EWWiS.

Jednakże fundamentalny wymóg pewności prawa we wszystkich jego odmianach zmierza do zapewnienia przewidywalności sytuacji i stosunków prawnych objętych prawem wspólnotowym i winien być brany pod uwagę przy weryfikacji ważności decyzji Komisji nakazującej przedsięwzięciu metalurgicznemu windykację bezprawnie przyznanej pomocy.

(por. pkt 159–161)

17. Możliwość powołań się na zasadę pewności prawa nie podlega przesłankom pozwalającym na podniesienie kwestii uzasadnionych oczekiwań co do prawidłowości pomocy państwa.

18. To dlatego przedsięwzięcie metalurgiczne, które otrzymało pomoc państwa, która nie została notyfikowana Komisji, może, aby zakwestionować decyzję Komisji nakazującą mu jej windykację, powołać się na pewność prawa, mimo iż wyklucza się poza szczególnymi wyjątkami, aby beneficjent pomocy mógł posiadać uzasadnione oczekiwania co do prawidłowości tej pomocy, skoro została ona przyznana z naruszeniem przepisów dotyczących procedury przeprowadzania wstępnej kontroli pomocy państwa.

(por. pkt 165–166)

19. Przedsięwzięcie metalurgiczne, które skorzystało z bezprawnie przyznanej pomocy, służyć może opiera się na zasadzie pewności prawa, aby zakwestionować zgodnie z prawem decyzję Komisji nakazującą windykację tej pomocy, w przypadku gdy, w czasie kiedy otrzymywało ono taką pomoc, istniała spowodowana przez Komisję sytuacja niepewności i braku jasności co do uregulowań prawnych różnych rodzajów spornej pomocy, do której dojdzie się przed uchyleniem brak reakcji ze strony Komisji, która wiedziała o przekazywanej pomocy i stworzyła w ten sposób, nie dopełniając obowiązku staranności, dwuznaczną sytuację, którą należało wyjaśnić, zanim Komisja podjęła jakiegokolwiek kroki celem wydania nakazu windykacji przyznanej już pomocy.

(por. pkt 174, 180, 182)

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (czwarta izba w składzie powiększonym)

z dnia 1 lipca 2004 r. (*)

Pomoc państwa – Artykuł 4 lit. c) EWWiS, art. 67 EWWiS i 95 EWWiS – Interwencje finansowe na rzecz przedsiębiorstwa Salzgitter – Granica z byłą Niemiecką Republiką Demokratyczną i byłą Republiką Czechosłowacką – Pomoc nienotyfikowana – Szósty kodeks pomocy dla hutnictwa żelaza i stali – Pewność prawa

W sprawie T-308/00

Salzgitter AG, z siedzibą w Salzgitter (Niemcy), reprezentowana przez adwokatów J. Sedemunda

oraz T. Lübbiga, z adresem do doręczenia w Luksemburgu,

strona skarżąca,

popierana przez

Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez W.D. Plessinga, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez adwokata K. Schroetera,

interwenientką,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez K.D. Borchardta oraz V. Kreuschitzą, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczenia w Luksemburgu,

strona pozwana,

mając za przedmiot stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2000/797/EWWiS z dnia 28 czerwca 2000 r. dotyczącej pomocy państwa wdrożonej przez Niemcy na rzecz Salzgitter AG, Preussag Stahl AG i oddziałów metalurgicznych tej grupy obecnie połączonych pod nazwą Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (Dz.U. L 323, str. 5),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (czwarta izba w składzie powiększonym),

w składzie: V. Tiili, prezes, J. Pirrung, P. Mengozzi, A. W. H. Meij i M. Vilaras, sędziowie,

sekretarz: I. Natsinas, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 października 2003 r.,

wyduje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 Artykuł 4 EWWiS stanowi:

„Są niezgodne ze wspólnym rynkiem węgla i stali i w konsekwencji zniesione i zakazane wewnątrz Wspólnoty na warunkach przewidzianych w niniejszym traktacie:

[...]

c) subwencje lub pomoc udzielane przez państwa lub dyferencjacje obciążeń nakładanych przez nie, bez względu na formę tych obciążeń” [tęmaczenie nieoficjalne].

2 Artykuł 67 EWWiS przewiduje:

„1. Każde działanie Państwa Członkowskiego mogące wywrzeć odczuwalny wpływ na warunki konkurencji w przemyśle węglowym i stalowym winno być podane do wiadomości Komisji przez zainteresowany rząd.

2. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że takie działanie, zwiksząc istotnie różnice w

kosztach produkcji w inny sposób niż poprzez zmiany w rentowności, spowoduje poważne zachwianie równowagi, Komisja, po zasięgnięciu opinii Komitetu Konsultacyjnego i Rady, może podjąć następujące kroki:

- jeżeli działanie tego państwa wywoła skutki szkodliwe dla przedsiębiorstw węgłowych lub stalowych podlegających jego jurysdykcji, Komisja może to państwo upoważnić do przyznania im pomocy, której wysokość, warunki i czas trwania zostaną uzgodnione z Komisją. [...]
- jeżeli działanie tego państwa wywoła skutki szkodliwe dla przedsiębiorstw węgłowych lub stalowych podlegających jurysdykcji innych Państw Członkowskich, Komisja kieruje do niego zalecenie zapobieżenia tym skutkom takimi środkami, jakie uzna ono za najbardziej zgodne z jego równowagą gospodarczą.

[...]”[tęmaczenie nieoficjalne].

3 Artykuł 95 akapity pierwszy i drugi EWWiS stanowi:

„We wszystkich przypadkach nieprzewidzianych w niniejszym traktacie, jeżeli decyzja lub zalecenie Komisji wydaje się niezbędną, dla osiągnięcia, w ramach funkcjonowania wspólnego rynku węgla i stali i zgodnie z postanowieniami artykułu 5, jednego z celów Wspólnoty określonych w artykułach 2, 3 i 4, taką decyzję bądź zalecenie Komisja podejmuje za zgodą Rady, stanowiącej jednomyślnie i po zasięgnięciu opinii Komitetu Doradczego.

Taka sama decyzja lub zalecenie, podjęta w ten sam sposób, określi ewentualne sankcje”
[tęmaczenie nieoficjalne].

4 Aby sprostać wymogom restrukturyzacji sektora metalurgicznego, Komisja opiera się na postanowieniach art. 95 EWWiS w celu wdrożenia od początku lat osiemdziesiątych wspólnotowego trybu przyznawania pomocy państwa w sektorze metalurgicznym w niektórych, enumeratywnie wymienionych przypadkach. Tryb ten stał się przedmiotem kolejnych poprawek, mających na celu stawienie czoła trudnościom związanym z wahaniami koniunktury w przemyśle metalurgicznym. Decyzje podjęte kolejno w tym przedmiocie noszą wspólną nazwę „kodeksów pomocy dla hutnictwa żelaza i stali”.

5 W dniu 18 grudnia 1996 r. Komisja podjęła decyzję nr 2496/96/EWWiS wprowadzającą wspólnotowe zasady pomocy dla hutnictwa żelaza i stali (Dz.U. L 338, str. 42), która stanowi szósty kodeks pomocy dla hutnictwa żelaza i stali. Decyzja ta obowiązuje w okresie od dnia 1 stycznia 1997 r. do dnia 22 lipca 2002 r.

Okoliczności powstania sporu

6 Salzgitter AG – Stahl und Technologie (zwana dalej „skarżąca”) jest grupą działającą w sektorze metalurgicznym, w której skład wchodzi Preussag Stahl AG i inne przedsiębiorstwa prowadzące działalność w tym sektorze.

7 Zonenrandförderungsgesetz (ustawa niemiecka mająca na celu przyczynienie się do rozwoju strefy położonej wzdłuż granicy z byłą Niemiecką Republiką Demokratyczną i byłą Republiką Czechosłowacką, zwana dalej „ZFRG”) została uchwalona w Niemczech w dniu 5 sierpnia 1971 r. i zatwierdzona, podobnie jak wprowadzone do niej w późniejszym okresie zmiany, przez Komisję, po zbadaniu pytań, jakie ona przewiduje w świetle art. 92 Traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 87 WE) oraz art. 93 Traktatu WE (obecnie art. 88 WE). Ostatnie zmiany ZFRG zostały zatwierdzone przez Komisję jako pomoc państwa zgodna z Traktatem WE (Dz.U. 1993, C 3, str. 3). ZFRG utraciła ostatecznie moc w 1995 r.

8 Od początku § 3 ZFRG przewidywała zachęty podatkowe w postaci specjalnych odpisów amortyzacyjnych (Sonderabschreibungen) i rezerw zwolnionych od podatku (steuerfreie Rücklagen) dla inwestycji realizowanych w każdym zakładzie przedsiębiorstwa usytuowanym w strefie wzdłuż granicy z byłą Niemiecką Republiką Demokratyczną lub byłą Republiką Czechosłowacką (zwanej dalej „Zonenrandgebiet”). Specjalne odpisy amortyzacyjne polegały na możliwości zapisania w bilansie spółki wyliczonych w porównaniu z powszechnie obowiązującymi przepisami stawek amortyzacyjnych z tytułu inwestycji subwencjonowanych, w pierwszym roku lub pierwszych latach następujących po dokonaniu inwestycji w przedmiotowe przedsiębiorstwo. Skutkiem tego była niższa podstawa opodatkowania przedsiębiorstwa, a zatem wyższe w pierwszym roku lub pierwszych latach po dokonaniu inwestycji przychody przynosiące zyski temu przedsiębiorstwu. Podobną korzyść przedsiębiorstwo uzyskiwało również poprzez rezerwy zwolnione od podatku. Specjalne odpisy amortyzacyjne i rezerwy zwolnione od podatku nie podlegały jednak opodatkowaniu.

9 Po ujawnieniu w rocznym sprawozdaniu finansowym Preussag Stahl AG, jednej ze spółek wchodzących w skład obecnej grupy Salzgitter AG, że w okresie między 1986 r. a 1995 r. została jej wielokrotnie przyznana pomoc na podstawie § 3 ZFRG, Komisja pismem z dnia 3 marca 1999 r. poinformowała Republikę Federalną Niemiec o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 6 ust. 5 szóstego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali odnośnie do przypadków pomocy przyznanej przez Niemcy Preussag Stahl AG i innym oddziałom metalurgicznym grupy Salzgitter AG. Decyzję tę, opublikowaną w dniu 24 kwietnia 1999 r. w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (Dz.U. C 113, str. 9), Komisja wezwała zainteresowanych do przedstawienia swoich uwag w przedmiocie spornych przypadków pomocy.

10 W ramach postępowania administracyjnego Komisja otrzymała wyjaśnienia władz niemieckich, w piśmie z dnia 10 maja 1999 r., jak również uwagi jedynej zainteresowanej osoby trzeciej, UK Steel Association, które przekazała Republice Federalnej Niemiec.

11 W dniu 28 czerwca 2000 r. Komisja podjęła decyzję 2000/797/EWWiS dotyczącą pomocy państwa, udzielonej przez Niemcy na rzecz Salzgitter AG, Preussag Stahl AG i oddziałów metalurgicznych tej grupy, obecnie połączonych pod nazwą Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) (Dz.U. L 323, str. 5, zwany dalej „zaskarżoną decyzją”), na mocy której specjalne odpisy amortyzacyjne i rezerwy zwolnione od podatku, przewidziane w § 3 ZFRG, a z których korzystała skarżąca w odniesieniu do kwoty kwalifikującej się do objęcia subwencją, wynoszącej odpowiednio 484 miliony i 367 milionów marek niemieckich, zostały zakwalifikowane jako pomoc państwa niezgodna ze wspólnym rynkiem. W art. 2 i 3 zaskarżonej decyzji Komisja zobowiązała Republikę Federalną Niemiec do windykacji przedmiotowej pomocy od beneficjenta i wezwała ją do przedstawienia konkretnych warunków tej windykacji.

Przebieg postępowania i wydania stron

12 Pismem złoonym w sekretariacie Sądu w dniu 21 sierpnia 2000 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

13 Na wniosek skarżącej zawarty w skardze, pismem sekretarza z dnia 13 listopada 2000 r., strona pozwana została wezwana przez Sąd do wykonania zobowiązań, które na niej ciążyły na mocy art. 23 protokołu EWWiS w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości. W dniu 3 stycznia 2001 r. pozwana złożyła w sekretariacie akta postępowania administracyjnego składające się z 27 dokumentów, z których żaden nie miał charakteru poufnego. Pismem z dnia 11 stycznia 2001 r. sekretarz poinformował skarżącą o możliwości zapoznania się z aktami postępowania administracyjnego złożonymi w sekretariacie.

14 W dniu 30 stycznia 2001 r. Republika Federalna Niemiec złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, w charakterze interwenienta po stronie skarżącej.

15 Wobec niezgłoszenia przez strony żadnych zastrzeżeń odnośnie do wniosku Republiki Federalnej Niemiec, w dniu 29 marca 2001 r., zarządzeniem prezesa czwartej izby Sądu w składzie powiększonym, została ona dopuszczona do udziału w postępowaniu.

16 Po złożeniu przez skarżącą i pozwaną uwag odnośnie do argumentów zawartych we wniosku interwencyjnym Republiki Federalnej Niemiec w dniu 3 września 2001 r. procedura pisemna została zamknięta.

17 Stosownie do sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba w składzie powiększonym) postanowił otworzyć procedurę ustną, a jednocześnie, w ramach środków organizacji postępowania, wezwał strony do przedłożenia określonych dokumentów i udzielenia odpowiedzi na określone pytania przed rozprawą, co zostało uczynione w wyznaczonym terminie.

18 Na rozprawie w dniu 16 października 2003 r. strony przedstawiły swoje stanowiska, a także udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu.

19 Skarżąca oraz występująca po jej stronie w charakterze interwenientki Republika Federalna Niemiec wnoszą do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
- obciążenie pozwanej kosztami postępowania.

20 Pozwana wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi jako bezzasadnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

21 Na poparcie swojego twierdzenia stwierdzenia nieważności skarżąca podnosi osiem zarzutów. Pierwszy zarzut opiera się na tym, że, zdaniem skarżącej, Komisja dokonała rozmaitych nieprawidłowych ustaleń dotyczących pojęcia pomocy państwa; drugi zarzut opiera się na błędnej interpretacji art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS; trzeci zarzut opiera się na braku zastosowania art. 95 EWWiS; czwarty zarzut opiera się na błędzie w ocenie wynikającym z zakwalifikowania niektórych inwestycji jako środków objętych zakresem stosowania Traktatu EWWiS; piąty zarzut opiera się na błędzie w ocenie polegającym na tym, że Komisja nie zakwalifikowała niektórych projektów inwestycyjnych jako środków zmierzających do ochrony

rodowiska naturalnego; szósty zarzut opiera się na błędzie w ocenie w zakresie definicji decydującej stopy dyskontowej; siódmy zarzut opiera się na naruszeniu zasady pewno?ci prawa i wreszcie ósmy zarzut opiera się na niedope?nieniu obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na tym, że Komisja dokonała rozmaitych nieprawidłowych ustaleń dotyczących pojęcia pomocy państwa

22 W pierwszym zarzucie skarżca utrzymuje, że Komisja błędnie zakwalifikowała specjalne odpisy amortyzacyjne i rezerwy zwolnione od podatku przewidziane w § 3 ZRFG jako pomoc państwa w rozumieniu Traktatu EWWiS. Ten zarzut dzieli się na cztery części, oparte odpowiednio na ogólnym charakterze rodzajów przewidzianych w § 3 ZRFG, na domniemanym kompensacyjnym charakterze tych rodzajów, na domniemanej konieczności badania reguł podatkowych Państw Członkowskich Wspólnoty w celu określenia, co stanowi „normalne” obciążenie podatkowe, i wreszcie na obowiązku, jaki miał ciężyć na Komisji, wykazania wpływu na konkurencję rodzajów przewidzianych w § 3 ZRFG.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu pierwszego, opartej na błędnym zakwalifikowaniu przepisów podatkowych § 3 ZRFG z uwagi na to, iż posiadają one charakter ogólnych przepisów podatkowych

– Argumenty stron

23 Skarżca podnosi, że przepisy podatkowe ZRFG są przepisami ogólnymi, mającymi zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw Wspólnoty, które posiadają zakłady w regionach Republiki Federalnej Niemiec graniczących z innymi Niemieckimi Republikami Demokratycznymi i innymi Republikami Czechosłowackimi. W konsekwencji skarżca utrzymuje, że rodzki podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG nie mogą być uznane za pomoc państwa.

24 Interwenientka przyznaje się, co do zasady, do tego stanowiska.

25 Pozwana zauważa przede wszystkim, że ostateczny charakter wcześniejszych decyzji Komisji dotyczących ZRFG był już przeszkodą dla podjęcia decyzji, która nie zaliczałaby do pomocy państwa rodzajów przewidzianych w § 3 ZRFG, jako że pojęcie pomocy państwa figurujące w art. 4 lit. c) EWWiS oraz art. 87 WE są niezaprzeczalnie tożsame, nawet jeżeli związane z nimi reguły są zasadniczo różne.

26 Pozwana precyzuje następnie, że ulgi podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG mają charakter regionalny. W istocie, nawet jeżeli wszystkie przedsiębiorstwa mogą korzystać ze rodzajów przewidzianych w tym przepisie, rodzki te przyznają istotne z punktu widzenia konkurencji korzyści tylko inwestycjom dokonanym w regionie uprzywilejowanym, a już nie inwestycjom dokonanym w zakładach usytuowanych poza tym regionem. Zdaniem pozwanej, rodzki te zostały podjęte w celu uprzywilejowania konkretnego regionu i w związku z tym powinny być uznane za pomoc państwa.

– Ocena Sądu

27 Na wstępie należy przypomnieć, że, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, pojęcie pomocy państwa jest bardziej ogólne niż pojęcie subwencji, ponieważ obejmuje ono nie tylko świadczenia dodatnie, jak w przypadku subwencji, ale także takie interwencje, które w różnych postaciach zmniejszają obciążenia, jakim zazwyczaj podlega budżet przedsiębiorstwa, i które, nie będąc subwencjami w ścisłym znaczeniu tego słowa, mają ten sam charakter i takie same skutki (wyroki Trybunału z dnia 23 lutego 1961 r. w sprawie 30/59 De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg przeciwko Wysokiej Władzy, Rec. str. 1, 39; z dnia 15 marca 1994 r. w sprawie

C?387/92 Banco Exterior de España, Rec. str. I?877, pkt 13 i z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie C?200/97 Ecotrade, Rec. str. I?7907, pkt 34).

28 Ponadto orzecznictwo wspólnotowe u?ci?li?o poj?cia zawarte w przepisach Traktatu WE odnosz?cych si? do pomocy pa?stwa. Te doprecyzowania zachowuj? wa?no?? przy stosowaniu odpowiednich przepisów Traktatu EWWiS, w takim zakresie, w jakim nie s? z nim sprzeczne. Uzasadnione jest zatem w tej mierze odnoszenie si? do orzecznictwa dotycz?cego pomocy pa?stwa na gruncie Traktatu WE w celu oceny zgodno?ci z prawem decyzji dotycz?cych przypadków pomocy z art. 4 lit. c) EWWiS. Tak jest zw?aszcza w przypadku orzecznictwa, które doprecyzowuje poj?cie pomocy pa?stwa (wyroki S?du z dnia 21 stycznia 1999 r. w sprawach po??czonych T?129/95, T?2/96 i T?97/96 Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech?Stahlwerke przeciwko Komisji, Rec. str. II?17, pkt 100 oraz z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie T?234/95 DSG przeciwko Komisji, Rec. str. II?2603, pkt 115).

29 W tym wzgl?dzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, specyficzno?? lub selektywno?? ?rodka pa?stwowego stanowi jedn? z cech charakterystycznych poj?cia pomocy pa?stwa czy to w ramach Traktatu WE (zob. podobnie wyroki Trybuna?u: z dnia 26 wrze?nia 1996 r. w sprawie C?241/94 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I?4551, pkt 24 i z dnia 19 maja 1999 r. w sprawie C?6/97 W?ochy przeciwko Komisji, Rec. str. I?2981, pkt 17), czy w ramach Traktatu EWWiS (ww. w pkt 27 wyrok w sprawie Ecotrade, pkt 40), niezale?nie od faktu, ?e to kryterium nie zosta?o wprost wymienione w art. 4 lit. c) EWWiS. Nale?y wi?c ustali?, czy ?rodek ten przynosi, b?d? nie, korzy?ci wy??cznie niektórym przedsi?biorstwom lub niektórym sektorom dzia?alno?ci (zob. podobnie ww. w pkt 27 wyrok w sprawie Ecotrade, pkt 40 i 41).

30 Wreszcie wskaza? nale?y, ?e poj?cie pomocy, tak jak okre?lono je w Traktacie WE, ma charakter prawny i powinno by? interpretowane w oparciu o elementy obiektywne. Z tego powodu s?d wspólnotowy powinien w zasadzie sprawowa? pe?n? kontrol? w kwestii ustalenia, czy dany ?rodek wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 WE, bior?c pod uwag? zarówno okoliczno?ci konkretnej sprawy, jak i techniczny lub z?o?ony charakter uwag przed?o?onych przez Komisj? (wyrok Trybuna?u z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie C?83/98 P Francja przeciwko Ladbroke Racing i Komisji, Rec. str. I?3271, pkt 25; wyroki S?du: z dnia 12 grudnia 2000 r. w sprawie T?296/97 Alitalia przeciwko Komisji, Rec. str. II?3871, pkt 95 i z dnia 17 pa?dziernika 2002 r. w sprawie T?98/00 Linde przeciwko Komisji, Rec. str. II?3961, pkt 40).

31 Nie mo?e by? inaczej w odniesieniu do kwestii ustalenia, czy dany ?rodek wchodzi w zakres stosowania art. 4 lit. c) EWWiS, poniewa? sprawowanie takiej kontroli s?dowej nie jest niezgodne z Traktatem EWWiS.

32 W niniejszej sprawie skar??ca zarzuca zasadniczo Komisji, ?e uzna?a, i? przepisy podatkowe § 3 ZRFG maj? charakter selektywny.

33 W ?wietle orzecznictwa cytowanego w pkt 29 nale?y wi?c ustali?, czy sporne ?rodki przynosi?y, czy te? nie, korzy?ci niektórym przedsi?biorstwom lub niektórym sektorom dzia?alno?ci.

34 Nale?y zauwa?y?, ?e § 3 ZRFG przewiduje, ?e podatnicy, którzy przyst?puj? do inwestowania w zak?adzie przemys?owym usytuowanym w Zonenrandgebiet, mog?, na wniosek i z uwagi na niedogodno?ci gospodarcze wynikaj?ce ze szczególnej sytuacji tego regionu, uzyska? to, ?e w ramach podatku dochodowego zostan? wcze?niej uwzgl?dnione niektóre czynniki mog?ce wp?yn?? na podstaw? wymiaru podatku. Dotacje do specjalnych odpisów amortyzacyjnych i wy?tkowych rezerw przyznane na podstawie § 3 ZRFG dotycz? inwestycji zarówno w zakresie ruchomo?ci, jak i nieruchomo?ci, stanowi?cych cz??? ?rodków trwa?ych zak?adu. Odpisy amortyzacyjne w wysoko?ci 50% warto?ci pocztkowej maj?tku mog? zosta?

uwzględnione w trakcie roku podatkowego, w którym nabycie lub wytworzenie miało miejsce lub w ciągu czterech kolejnych lat podatkowych jako uzupełnienie amortyzacji z tytułu obniżenia wartości, przewidzianej w ustawie o podatku dochodowym. Rezerwy zwolnione od podatku (w wysokości 50% wartości początkowej majątku nieruchomości) można ustanawiać do maksimum dwóch lat przed zakończeniem inwestycji.

35 Bezsporne jest, że § 3 ZRFG stosuje się, bez jakiegokolwiek różnicowania, do wszystkich sektorów działalności, do wszystkich rodzajów inwestycji, czy to ruchomości, czy nieruchomości oraz do wszystkich przedsięwzięć, niezależnie od ich wielkości, działalności lub siedziby.

36 Jednakże równie bezsporne jest, że warunkiem koniecznym skorzystania ze środków przewidzianych w § 3 ZRFG jest usytuowanie w Zonenrandgebiet zakładów, w których inwestycje są dokonywane. Zresztą nie jest sporny fakt, że skarżyciel skorzystał ze środków podatkowych przewidzianych w § 3 ZRFG z uwagi na swoje zakłady położone w Peine i Salzgitter, w Zonenrandgebiet.

37 Zatem fakt przyznania korzyści podatkowej, zapisany w ustawie federalnej pod warunkiem lokalizacji inwestycji w wydzielonej terytorialnie strefie Państwa Członkowskiego, jak to ma miejsce w przedmiotowej sprawie, jest w zasadzie wystarczający, aby uznać, że sporny środek dotyczy częściowo określonej kategorii przedsięwzięć.

38 W istocie, co do zasady środek podatkowy, który może zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa, różni się od ogólnego środka podatkowego tym, że liczba beneficjentów jest prawnie lub faktycznie ograniczona. W tej mierze Sąd jest zdania, że nie jest istotne, czy selektywny charakter środka wynika z kryterium sektorowego, czy, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, z kryterium położenia geograficznego na wydzielonej części terytorium Państwa Członkowskiego. Istotne jest natomiast dla możliwości zakwalifikowania środka jako pomocy państwa, aby przedsięwzięcia z niego korzystające należały do kategorii częściowo określonej przy zastosowaniu, prawnie lub faktycznie, kryterium ustalonego przez ten środek (zob. podobnie wyrok Trybunału EFTA z dnia 20 maja 1999 r. w sprawie E-6/98 Norway/EFTA Surveillance Authority, Report of EFTA Court, str. 74, pkt 37).

39 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że celem omawianych środków podatkowych jest wspieranie inwestowania w zakładach zlokalizowanych w strefie geograficznie wydzielonej z terytorium Niemiec, to jest w regionach granicznych z innymi Niemieckimi Republikami Demokratycznymi i innymi Republikami Czechosłowackimi. W tym względzie ani skarżyciel, ani interwenientka nie kwestionują faktu, że aby skorzystać ze spornych korzyści podatkowych, należało dokonać inwestycji w strefie geograficznie wydzielonej z terytorium Niemiec.

40 A zatem bezsporne jest, że przedsięwzięcia z siedzibą w Niemczech nie mogły korzystać z dotacji do odpisów amortyzacyjnych oraz tworzenia rezerw zwolnionych od podatku, przewidzianych w § 3 ZRFG, jeżeli inwestycje dokonane zostały w ich zakładach położonych poza Zonenrandgebiet. Wynika z tego, że środki te nie przynosiły korzyści ogólnemu przedsięwzięciu położonym na terytorium kraju.

41 Tego stwierdzenia nie podważa fakt, że środki podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG dotyczą po prostu „zakładów” położonych w Zonenrandgebiet, a nie przedsięwzięć. W istocie odrzucenie selektywnego charakteru takich środków na tej podstawie, że to nie bezpośrednio przedsięwzięcia z nich korzystają, lecz jedynie ich zakłady położone w Zonenrandgebiet, sprzyjałoby obchodzeniu wspólnotowego systemu pomocy państwa. W każdym razie w przedmiotowej sprawie skarżyciel zaznaczył, że jest jedynym przedsięwzięciem z branży metalurgicznej działającym w Zonenrandgebiet.

42 Wreszcie naleŹy zauwaŹyŹ, Źe skarŹca nie twierdziŹa, Źe zróŹnicowanie wynikajŹce ze spornych Źrodków podatkowych jest zgodne z naturŹ i porŹdkiem systemu, w który jest wpisane (zob. analogicznie wyroki Trybunału z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie 173/73 WŹochy przeciwko Komisji, Rec. str. 709, pkt 33; z dnia 9 grudnia 1997 r. w sprawie CŹ353/95 P Tiercé Ladbroke przeciwko Komisji, Rec. str. IŹ7007, pkt 32–37 oraz z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie CŹ409/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. IŹ1487, pkt 52; wyrok SŹdu z dnia 18 wrzeŹnia 1995 r. w sprawie TŹ471/93 Tiercé Ladbroke przeciwko Komisji, Rec. str. IIŹ2537, pkt 62).

43 W tych warunkach czŹŹŹ pierwszy zarzutu pierwszego naleŹy oddaliŹ.

W przedmiocie czŹŹci drugiej zarzutu pierwszego opartej na domniemanym kompensacyjnym charakterze Źrodków podatkowych przewidzianych w Ź 3 ZRFG

– Argumenty stron

44 SkarŹca twierdzi, Źe Źrodki podatkowe przewidziane w Ź 3 ZRFG dawaŹy nie tyle szczegŹlnŹ korzyŹŹ podatkowŹ przedsiŹbiorstwom speŹniajŹcym warunki do skorzystania z odpisŹ amortyzacyjnych lub rezerw zwolnionych od podatku, lecz byŹy jedynie zwykŹŹ rekompensatŹ (przynajmniej czŹŹciowŹ) za szczegŹlnego rodzaju straty wynikajŹce z prowadzenia dziaŹalnoŹci w regionie, który wskutek podziaŹu Europy zostaŹ sztucznie odciŹty od gospodarczego zaplecza kraju, z którym wczeŹniej byŹ naturalnie zwiŹzany. Tak wiŹc wedŹug skarŹcej z przepisŹw podatkowych Ź 3 ZRFG nie wynikaŹa Źadnego rodzaju pomoc regionalna, której celem miaŹoby byŹ wyrŹwnanie naturalnych niedostatkŹw regionu. Celem tych przepisŹw byŹo wedŹug skarŹcej wyŹŹcznie zrekompensowanie gorszej sytuacji gospodarczej spowodowanej sztuczniŹ izolacjŹ wynikajŹcŹ z przyczyn czysto politycznych, niektŹrych niemieckich regionŹw nadgranicznych.

45 SkarŹca zauwaŹa w tym wzglŹdzie, Źe z przepisŹw art. 87 ust. 2 lit. c) WE, zgodnie z którym jest zgodna ze wspŹlnym rynkiem pomoc przyznawana gospodarce niektŹrych regionŹw Republiki Federalnej Niemiec dotkniŹtych podziaŹem Niemiec, wynika, Źe warunki w regionach nadgranicznych byŹej Niemieckiej Republiki Demokratycznej nie byŹy „normalne”. WskazywaŹoby to, Źe Źrodki podjŹte na rzecz regionŹw nadgranicznych nie stanowiŹy czŹŹci zwykŹych programŹw pomocy regionalnej, lecz byŹy uregulowaniami „sui generis”. SŹowem, skarŹca stoi na stanowisku, Źe to, co jest prawidŹowe na gruncie Traktatu WE, pozostaje takie na gruncie Traktatu EWWiS.

46 Interwenientka podnosi, iŹ art. 87 WE wprowadza rozrŹŹnienie miŹdzy Źrodkami sŹuŹŹcymi do wyrŹwnania strat, przewidzianymi w ust. 2 lit. c), a zwykŹŹ pomocŹ regionalnŹ, o której mowa w ust. 3 lit. a) i c) przejawiajŹce siŹ w tym, Źe Źrodki kompensacyjne i Źrodki pomocy, bŹdŹce przedmiotem rozwaŹaŹ, nie mogŹ byŹ oceniane w ten sam sposŹb. Pomoc regionalna, jej zdaniem, charakteryzuje siŹ tym, Źe przedsiŹbiorstwo poŹoŹone w regionie o gorszej sytuacji uzyskuje na zasadzie pomocy paŹstwowej przewagŹ w odniesieniu do jego naturalnych warunkŹw gospodarczych i zwykŹych warunkŹw konkurencji. Natomiast pomoc, o której mowa w art. 87 ust. 2 lit. c) WE, sŹuŹy, zdaniem interwenientki, do wyrŹwnania strat wynikajŹcych nie z naturalnych uwarunkowaŹw gospodarczych przedsiŹbiorstwa, lecz spowodowanych siŹŹ wyŹszŹ, to jest podziaŹem Europy. I tak pomoc wyrŹwnujŹca straty jedynie zbliŹa beneficjenta do warunkŹw, w jakich znajdowaŹby siŹ on, gdyby nie zaistniaŹo zdarzenie powodujŹce szkodŹ.

47 Zdaniem interwenientki, nieujęcie w Traktacie EWWiS niemieckich stref nadgranicznych, o których mowa w sprawie, nastąpiło z przyczyn historycznych: Traktat EWWiS został zawarty w dniu 18 kwietnia 1951 r., to jest w czasie, gdy spodziewano się, że podział Niemiec będzie czasowy i zostanie zniesiony w wyniku ogólnego traktatu pokojowego.

48 Interwenientka podnosi również, że w zakresie w jakim ZRFG, zwłaszcza w art. 3, przewidywałaby środki o charakterze niespecyficznym dla sektora metalurgicznego, Traktat EWWiS nie sprzeciwia się odpowiedniemu stosowaniu art. 87 ust. 2 lit. c) WE w sektorze metalurgii i możliwości korzystania przez przedsiębiorstwa metalurgiczne z takich środków ogólnych. Mając zatem na uwadze fakt, że Komisja zweryfikowała ZRFG oraz jej późniejsze zmiany pod kątem art. 87 ust. 2 lit. c) WE i doszła do wniosku, że przepisy ZRFG byłyby niezbędne, aby zrekompensować gorszą sytuację gospodarczą spowodowaną przez podział Niemiec, interwenientka uważa, że Komisja przyznała istnienie związku przyczynowego między podziałem Niemiec a potrzebą środków kompensacyjnych przewidzianych w ZRFG. Zdaniem interwenientki, opierając się na analizie dokonanej przez Komisję, Niemcy miały prawo wprowadzić, już na podstawie samego Traktatu WE, środki takie jak w § 3 ZRFG w sektorze metalurgicznym, bez potrzeby uzyskania zgody Komisji. W tym względzie interwenientka zwraca ponadto uwagę, że Komisja nie posiada żadnych „uprawnień do wyrażania zgody” w zakresie stosowania art. 87 ust. 2 lit. c) WE, który wprowadza system wyjątków traktatowych. Podsumowując, interwenientka uważa, że Komisja nie byłaby uprawniona do stwierdzenia, czy korzystanie przez przedsiębiorstwa metalurgiczne ze specjalnych odpisów amortyzacyjnych na podstawie art. 3 ZRFG było niezgodne z zasadami rządzącymi wspólnym rynkiem węgla i stali.

49 Pozwana broni się twierdzeniem, że selektywne przyznawanie środków uprzywilejowanych, takich jak przewidziane w § 3 ZRFG, stanowi pomoc państwa również wtedy, gdy jej celem jest zrekompensowanie gorszego położenia gospodarczego. W istocie, zdaniem pozwanej, przypadki pomocy powinny być rozpatrywane w odniesieniu do ich skutków, a nie celów, jakie w zamierzeniu mają osiągnąć. Paragraf 3 ZRFG nie może zatem zostać uznany za środek podatkowy o charakterze ogólnym, nieposiadający przymiotu pomocy państwa, z tej przyczyny, że jego deklarowany cel polega na zrekompensowaniu gorszej sytuacji gospodarczej danego regionu.

50 Ponadto pozwana odrzuca jakkolwiek możliwość stosowania przez analogię art. 87 ust. 2 lit. c) WE. Artykuł 4 lit. c) EWWiS, jej zdaniem, zawiera zakaz subwencji lub pomocy ze strony państwa w jakiegokolwiek postaci. Nie do pomyślenia jest jakiegokolwiek złagodzenie tego zakazu. Ponadto pozwana twierdzi, że takie stosowanie mogłoby być uzasadnione jedynie istnieniem luki w Traktacie EWWiS, która, jej zdaniem, nie istnieje. W istocie, zdaniem pozwanej, brak w Traktacie EWWiS przepisu szczególnego dotyczącego niemieckich stref nadgranicznych spowodowany jest tym, że dziedzina ta poddana jest surowszym rygorom i dowodzi, że jej faworyzowanie nie było celem autorów traktatu. W każdym razie pozwana wyraża pogląd, że art. 87 ust. 2 lit. c) WE nie wyłącza uprawnień dyskrecjonalnych Komisji, mając na względzie, iż winna ona zweryfikować, czy pomoc jest rzeczywiście potrzebna do zrekompensowania gorszej sytuacji gospodarczej wywołanej podziałem Niemiec.

— Ocena Sądu

51 Czwarta druga zarzutu pierwszego skarżycy polega zasadniczo na tym, że Komisja nie wykazała istnienia drugiego elementu pomocy państwa, to jest korzyści przynoszonej przez sporne środki.

52 Należy zatem zbadać, czy istotnie, jak to stwierdziła Komisja w zaskarżonej decyzji, środki podatkowe wynikające z § 3 ZRFG przysporzyły skarżącej korzyści.

53 Zgodnie z orzecznictwem przywołanym w pkt 27 niniejszego wyroku pojęcie pomocy państwa obejmuje interwencje państwowe, które, w różnych formach, zmniejszają normalne obciążenia budżetu przedsiębiorstwa.

54 Z § 3 ZRFG wynika, że Republika Federalna Niemiec zrezygnowała ze stosowania przepisów powszechnego niemieckiego systemu podatkowego w zakresie dotacji do odpisów amortyzacyjnych i tworzenia rezerw w odniesieniu do inwestycji w nieruchomości dokonywanych w zakładach położonych w Zonenrandgebiet.

55 Zgodnie z tym, co wskazano w pkt 36 niniejszego wyroku, skarżąca skorzystała na stosowaniu środków podatkowych przewidzianych w § 3 ZRFG w odniesieniu do swoich dwóch zakładów położonych w Peine i Salzgitter w Zonenrandgebiet.

56 Brzmienie § 3 ZRFG wskazuje, że środki te mogły spowodować takie zmniejszenie obciążenia skarżącej, z którego nie mogłaby ona skorzystać przy zastosowaniu niemieckiego powszechnego systemu podatkowego, i to co najmniej z dwóch względów.

57 Po pierwsze, środki te dały jej możliwość dokonania dodatkowych odpisów amortyzacyjnych, oprócz tych wynikających z obniżenia wartości, w pierwszych latach po zakończeniu roku podatkowego, w którym inwestycja została dokonana; jako że dotacja ta była odpisywana od zysku brutto, dochód przedsiębiorstwa podlegający opodatkowaniu mógł być w tych latach szczególnie zmniejszony. Jak to stwierdziła Komisja w motywie 60 zaskarżonej decyzji, skarżąca mogła więc uzyskać „korzyść finansową”, która nie miałaby miejsca, gdyby jej zakłady nie były usytuowane w Zonenrandgebiet. Należy zresztą zauważyć, że w swoich pismach skarżąca przyznała zaistnienie nadwyżki finansowej spowodowanej środkami przewidzianymi w § 3 ZRFG, co zresztą podniosła Komisja w motywie 100 zaskarżonej decyzji.

58 Po drugie, z § 3 ZRFG wynika, że specjalny odpis amortyzacyjny może być wykorzystany nie tylko w trakcie tego roku podatkowego, w którym inwestycja została dokonana, ale także w trakcie czterech kolejnych lat podatkowych. Możliwość ta pozwalała przedsiębiorstwu, które z niej korzystało, rozłożyć w czasie, czyli zmniejszyć, podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym. Jak to sprecyzowano w motywie 61 zaskarżonej decyzji, „to odroczenie podatku [...] można rozbić na dwa elementy: nieoprocenowanie pożytku w kwocie odroczonego podatku i czas odroczenia”. W istocie, pomijając fakt, iż podatek był jednak wymagany na koniec okresu odroczenia, przedsiębiorstwo odnosi przez cały okres odroczenia korzyść równą różnicy między kwotą podatku zaktualizowaną na koniec okresu odroczenia, biorąc pod uwagę oprocentowanie, a kwotą podatku, jaka byłaby wymagana, gdyby odroczenie nie miało miejsca.

59 W konsekwencji, środki podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG stanowiły odroczenie podatku zmniejszające wydatki, jakie normalnie obciążałyby budżet skarżącej.

60 Tego wniosku nie podważają argumenty skarżącej i interwenientki, według których, z jednej strony, środki podatkowe z § 3 ZRFG miały na celu jedynie zrehabilitować gorszą sytuację gospodarczą regionów Zonenrandgebiet wynikającą ze sztucznej izolacji o podłożu politycznym, z drugiej zaś strony, art. 87 ust. 2 lit. c) WE potwierdza, że sytuacja regionów położonych wzdłuż granicy między dwoma państwami niemieckimi nie była normalna.

61 Po pierwsze, powoływany przez skarżącą i interwenientkę fakt, że art. 87 ust. 2 lit. c) WE uznaje zgodnie z wspólnym rynkiem „pomoc[y] przyznawan[ej] gospodarce niektórych

regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec, w zakresie, w jakim jest [ona] niezbędna do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych tym podziałem” nie ma wpływu na zakwalifikowanie danego państwa jako pomocy państwa w rozumieniu Traktatu EWWiS.

62 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 305 ust. 1 WE przepisy Traktatu WE nie zmieniają postanowień Traktatu EWWiS, zwłaszcza jeżeli chodzi o prawa i obowiązki Państw Członkowskich, kompetencje instytucji tej Wspólnoty oraz ustalonych przez ten traktat reguły funkcjonowania wspólnego rynku węgla i stali. Postanowienia Traktatu EWWiS zachowują swój własny zakres stosowania (wyrok Sądu z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie T-37/97 *Forges de Clabecq przeciwko Komisji*, Rec. str. II-859, pkt 132). Jedynie w sytuacji gdy dane zagadnienie nie jest uregulowane w Traktacie EWWiS lub przepisach wydanych na jego podstawie, możliwe jest stosowanie do towarów z jego zakresu Traktatu WE i przepisów uchwalonych w celu jego wykonania (wyroki Trybunału: z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie 328/85 *Deutsche Babcock*, Rec. str. 5119, pkt 10 i z dnia 24 września 2002 r. w sprawach połączonych C-74/00 P i C-75/00 P *Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji*, Rec. str. I-7869, pkt 100).

63 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału kwestia przyznawania pomocy przez państwo jest uregulowana postanowieniami art. 4 lit. c) EWWiS, a zatem Państwa Członkowskie nie zamierzają przyjąć tych samych reguł ani zachować takiego samego zakresu interwencji Wspólnot w tej kwestii (zob. ww. w pkt 62 wyrok w sprawie *Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji*, pkt 101 i 102).

64 Zatem, wobec braku w Traktacie EWWiS postanowień tożsamych lub równoważnych z art. 87 ust. 2 lit. c) WE, uznanie w ramach Traktatu WE zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy przyznawanej gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec nie ma wpływu na zakres stosowania art. 4 lit. c) EWWiS ani, tym samym, na pojęcie pomocy państwa w rozumieniu tego przepisu.

65 Również przedstawiony przez interwenientkę argument, zgodnie z którym brak w Traktacie EWWiS postanowień tożsamych lub równoważnych z art. 87 ust. 2 lit. c) WE wynika z przyczyn historycznych, nie zasługuje na uwzględnienie.

66 Zarówno bowiem z brzmienia art. 4 lit. c) EWWiS, jak i kontekstu oraz celów, w jakie wpisuje się ten przepis, wynika, że Traktat EWWiS traktował szczególnie rygorystycznie zakaz pomocy państwa. Nawet jeżeli w 1951 r. można było sądzić, jak to utrzymuje rząd niemiecki, że podział Niemiec będzie jedynie tymczasowy, nie zmienia to faktu, że sytuacja ta, istniejąca od ustalenia w 1948 r. linii podziału między dwiema okupowanymi strefami, mogła być wzięta pod uwagę w czasie redagowania Traktatu EWWiS i odzwierciedlona w jego treści.

67 Prawdą jest, że aż do wygaśnięcia w dniu 31 grudnia 1981 r. pierwszego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali [decyzja Komisji nr 257/80/EWWiS z dnia 1 lutego 1980 r. ustanawiająca wspólnotowe reguły pomocy w dziedzinie przemysłu metalurgicznego (Dz.U. L 29, str. 5)] Komisja prezentowała inną niż przedstawiana w niniejszej sprawie interpretację, zgodnie z którą art. 4 lit. c) EWWiS dotyczy wyłącznie specyficznych przypadków pomocy w sektorze węgla i stali, to jest pomocy, z jakiej przedsiębiorstwa korzystają szczególnie lub przede wszystkim, podczas gdy stosowanie w tym sektorze systemów pomocy ogólnych lub regionalnych było poddane kontroli Komisji na podstawie art. 67 EWWiS w związku z art. 87 WE i 88 WE.

68 Z zastrzeżeniem analizy zarzutu drugiego, dotyczącego wykądni art. 4 lit. c) i art. 67 EWWiS, fakt, że przez pewien czas Komisja mogła – na gruncie swojej praktyki decyzyjnej – uważać, że systemy ogólne lub regionalne nie wchodziły w zakres stosowania art. 4 lit. c) EWWiS, nawet jeżeli były stosowane w sektorze metalurgicznym, nie może wpłynąć na zakres stosowania

Traktatu EWWiS.

69 W istocie z Traktatu EWWiS nie wynika, że jego autorzy zamierzali przypisać art. 4 lit. c) EWWiS a) tak wąski zakres stosowania i że, w konsekwencji, nie wydawało im się celowe wprowadzenie odstępstwa od tego przepisu, uwzględniającego podział Niemiec.

70 Ponadto wywodzenie z istnienia wyjątku od zakazu w Traktacie WE możliwości automatycznego i retroaktywnego rozszerzenia tego wyjątku na równoważny zakaz zawarty w podpisanym wcześniej Traktacie EWWiS, byłoby nieprawidłowe. Taki krok byłby równoznaczny z wprowadzeniem poprawek do Traktatu EWWiS, z obejściem procedur przewidzianych w tym celu.

71 Po drugie, nawet przyjmując, jak to podnosi skarżąca, że samo istnienie postanowień art. 87 ust. 2 lit. c) WE pozwala wykazać „nienormalny” charakter warunków panujących na obszarze Zonenrandgebiet, nie oznacza to, że w niniejszej sprawie stwierdzenie takie jest wystarczające dla wyłączenia stosowania art. 4 lit. c) EWWiS, z uwagi na domniemany kompensacyjny charakter środków podatkowych przewidzianych w § 3 ZRFG wobec niekorzystnego położenia gospodarczego tego obszaru.

72 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału na gruncie Traktatu EWWiS, wobec faktu, że zniesienie i zakaz ustanowione w art. 4 lit. c) EWWiS mają charakter generalny i absolutny, nie mogły one zostać uchylone poprzez wdrożenie procedury kompensacyjnej o niejasnym i niepewnym charakterze (ww. w pkt 27 wyrok w sprawie *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg przeciwko Wysokiej Wadzy*, pkt 55). Tym samym skarżąca nie wykazała istnienia wyraźnego związku przyczynowego między podnoszoną gorszą sytuacją gospodarczą a środkami podjętymi w celu jej skompensowania.

73 Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zgodnie z prawem decyzji podjętej w kwestii pomocy państwa winna być rozważana w odniesieniu do informacji, jakimi dysponowała Komisja w chwili jej podejmowania (wyroki Trybunału: z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie 234/84 *Belgia przeciwko Komisji*, Rec. str. 2263, pkt 16 i ww. w pkt 29 wyrok w sprawie C-241/94 *Francja przeciwko Komisji*, pkt 33).

74 Z akt niniejszej sprawy wynika, że w trakcie postępowania administracyjnego przed Komisją interwenientka ograniczyła się do powoływania się na wyjątek od zasady zakazu pomocy państwa przewidziany w art. 87 ust. 2 lit. c) WE dla uzasadnienia, że środki z § 3 ZRFG kompensowały gorszą sytuację gospodarczą spowodowaną podziałem Niemiec. W trakcie procedury pisemnej przed Sędem nic się nie zmieniło. Zatem, jak wykazano w pkt 64–66 niniejszego wyroku, art. 87 ust. 2 lit. c) WE nie stosuje się i nie ma on odpowiednika w Traktacie EWWiS. Ponadto badanie kompensacyjnego charakteru takich środków mieści się w zakresie uprawnień dyskrecyjnych Komisji, polegających na weryfikowaniu, czy zostały spełnione warunki odstępstwa, o które wnoszono (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 15 grudnia 1999 r. w sprawach połączonych T-132/96 i T-143/96 *Freistaat Sachsen i in. przeciwko Komisji*, Rec. str. II-3663, pkt 140).

75 Zatem nie można zwykłego powoływania się na wyjątek przewidziany w art. 87 ust. 2 lit. c) WE uznać za niebudzące wątpliwości wykazanie na gruncie Traktatu EWWiS związku przyczynowego między korzyściami przyznanymi skarżącej i domniemaną gorszą sytuacją gospodarczą, w jakiej miała się znajdować przedsiębiorstwa położone w Zonenrandgebiet.

76 Uwzględniając całość powyższych rozważań, należy odrzucić cztery drugi zarzut pierwszy.

W przedmiocie czwartej zarzutu pierwszego, opartej na domniemanej konieczności

zbadania uregulowa? podatkowych Pa?stw Cz?onkowskich Wspólnoty w celu ustalenia, co stanowi „normalne” obci??enie podatkowe

– Argumenty stron

77 powa?ne i mog?ce podlega? weryfikacji przez s?dziego wspólnotowego kryterium s?u??ce okre?leniu, co stanowi dla przedsi?biorstw „normalne” obci??enie podatkowe, które stanowi?oby punkt odniesienia dla oceny, czy mia?a miejsce pomoc pa?stwa w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS. Wed?ug skar??cej, aby dokona? tego porównania z „tym, co normalne”, Komisja nie powinna by?a odnie?? si? jedynie do przepisów podatkowych Republiki Federalnej Niemiec, jak to uczyni?a w motywie 60 zaskar?onej decyzji, w którym przeciwstawi?a zasady dokonywania specjalnych odpisów amortyzacyjnych wynikaj?ce z ZRFG ogólnym zasadom stosowanym w Niemczech do specjalnych odpisów amortyzacyjnych. Komisja powinna by?a si? odnie?? zarówno do stawek podatkowych, jak i okresów amortyzacji dóbr inwestycyjnych stosowanych w sektorze metalurgicznym na ca?ym obszarze wspólnego rynku lub przynajmniej w Pa?stwach Cz?onkowskich, w których maj? siedziby konkurenci skar??cej. Skar??ca stoi na stanowisku, ?e zaskar?ona decyzja nie powo?uje si? na ?adne. Jedynie taka porównawcza analiza regu? podatkowych stosowanych w ró?nych Pa?stwach Cz?onkowskich umo?liwi?aby zweryfikowanie, czy stosowanie § 3 ZRFG przysporzy?o skar??cej korzy?ci o takim samym charakterze i skutkach, jak subwencja w ?cis?ym znaczeniu tego s?owa.

78 Pozwana odpiera zarzut, twierdz?c, ?e warunki bazowe, w szczególno?ci infrastruktura, ró?ni? si? w poszczególnych Pa?stwach Cz?onkowskich i ?e w zasadzie tam, gdzie s? lepsze warunki bazowe, tam podatki s? wy?sze. Wed?ug niej z tej to przyczyny to w?a?nie zainteresowane Pa?stwo Cz?onkowskie stanowi punkt odniesienia, który nale?y wzi?? pod uwag? przy badaniu selektywno?ci spornego ?rodka. Bezcelowe by?oby zatem przyst?powanie do porównywania zasad stosowanych w tym przedmiocie w ró?nych Pa?stwach Cz?onkowskich.

– Ocena S?du

79 Zgodnie z orzecznictwem Trybuna?u na gruncie Traktatu WE stosowanie art. 87 ust. 1 WE wymaga jedynie ustalenia, czy, w ramach danego porz?dku prawnego, okre?lony podejmowany przez pa?stwo ?rodek mo?e sprzyja? „niektórym przedsi?biorstwom lub produkcji niektórych towarów” w odniesieniu do innych, które pod wzgl?dem celów, jakie maj? by? osi?gni?te, znajduj? si? w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (wyrok Trybuna?u z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie C?143/99 *Adria?Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Rec. str. I?8365, pkt 41 i ww. w pkt 42 wyrok w sprawie *Hiszpania przeciwko Komisji*, pkt 47).

80 Taka ocena jest równie? aktualna w odniesieniu do Traktatu EWWiS (zob. podobnie ww. w pkt 27 wyrok w sprawie *Ecotrade*, pkt 41).

81 W konsekwencji, dla ustalenia, co jest korzyścią w rozumieniu orzecznictwa dotyczącego pomocy państwa, niezbędną jest określenie w ramach danego porządku prawnego punktu odniesienia, z którym porówna się ta korzyść. W niniejszej sprawie nie można, w celu określenia „normalnego” obciążenia podatkowego w rozumieniu tego orzecznictwa, przystąpić do analizy porównawczej uregulowań podatkowych w całości Państw Członkowskich czy nawet w niektórych z nich bez wypaczenia celu przepisów dotyczących kontroli pomocy państwa. W istocie, wobec braku harmonizacji na poziomie wspólnotowym przepisów podatkowych Państw Członkowskich, taka analiza doprowadziłaby do porównania różnych sytuacji faktycznych i prawnych, które wynikają z różnic między przepisami ustawowymi lub wykonawczymi Państw Członkowskich. Dane dostarczone przez skarżycę w ramach niniejszego sporu ilustrują zresztą zróżnicowanie, jakie istnieje między Państwami Członkowskimi zwłaszcza w odniesieniu do podstawy opodatkowania i stawek podatkowych dotyczących dóbr inwestycyjnych.

82 Słusznie zatem Komisja ograniczyła się do zbadania korzyści wypływających ze środków wprowadzonych § 3 ZRFG w odniesieniu do powszechnego systemu podatkowego prawa niemieckiego.

83 Ponadto wbrew temu, co twierdzi skarżyciel, orzecznictwo wspólnotowe nie nakłada na Komisję obowiązku wykazania, że zmniejszenie obciążenia, jakie normalnie winno ponieść przedsiębiorstwo, miało ten sam skutek, co subwencja w tym samym znaczeniu tego słowa.

84 Zatem, jeżeli pojęcie pomocy państwa obejmuje nie tylko świadczenia dodatnie, jak w przypadku subwencji, ale także interwencje, które, w różnych formach, zmniejszają normalne obciążenia budżetu przedsiębiorstwa i przez to, nie będąc subwencjami w tym samym znaczeniu tego słowa, mają ten sam charakter i wywierają tożsame skutki (zob. w szczególności ww. w pkt 27 wyroku: w sprawie *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg* przeciwko Wysokiej Władzy, pkt 39 w sprawie *Banco Exterior de España*, pkt 13 i w sprawie *Ecotrade*, pkt 34), celem orzecznictwa nie jest ustalanie hierarchii tego, co stanowi, z jednej strony, subwencję w tym samym znaczeniu, a z drugiej, środki zbliżone do takiej subwencji, lecz zdefiniowanie pojęcia pomocy w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS. Z definicji tej wynika, że jeżeli dostarczony zostanie dowód, że interwencja państwowa stanowi zmniejszenie normalnych obciążenia budżetu przedsiębiorstwa, środek ten powinien zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa i to z powodu tej kwalifikacji posiada skutek tożsamy z subwencją w tym samym znaczeniu tego słowa. Wbrew twierdzeniom skarżycielki nie jest konieczne zatem dostarczenie żadnego dodatkowego dowodu.

85 Człowiek trzecia zarzutu pierwszego podlega w konsekwencji odrzuceniu.

W przedmiocie czwartej zarzutu pierwszego, opartej na domniemanym obowiązku ze strony Komisji wykazania, że skutki dla konkurencji środków podatkowych z § 3 ZRFG są tożsame ze skutkami klasycznej subwencji

— Argumenty stron

86 Skarżycielka podnosi, że zaskarżona decyzja nie zawiera żadnej oceny skutków, jakie środki podatkowe krytykowane przez Komisję miałyby wywrzeć na konkurencję, podczas gdy z pkt 34 wyroku w sprawie *Ecotrade*, cytowanego w pkt 27 niniejszego orzeczenia, wynika, jej zdaniem, że Komisja nie może zakwalifikować środków państwowych, które zmniejszają obciążenia przedsiębiorstw, jako pomocy w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS, nie ustaliwszy wcześniej, że środki te mają takie same skutki dla konkurencji jak klasyczna subwencja.

87 Pozwana uważa przede wszystkim, że kontrolowanie pomocy jest zadaniem o ograniczonym zasięgu, ponieważ jego celem nie jest wyeliminowanie wszelkich zakłóceń

konkurencji wewnątrz wspólnego rynku, lecz jedynie zakazanie określonych aspektów interwencji publicznej, jak przyznawanie pomocy. Pozwana zauważa również, że pojęcie pomocy jest bardziej ogólne niż pojęcie subwencji, ponieważ zawiera w sobie również takie rodzki, które z uwagi na ich charakter i skutki są równoważne z bezpośrednimi subwencjami. Wynika z tego, jej zdaniem, że aby zakwalifikować określone rodzki jako pomoc w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS, nie jest konieczne wcześniejsze wykazanie, że sporne rodzki mają dla konkurencji takie same skutki jak klasyczne subwencje. Ponadto odnośne przepisy w dziedzinie pomocy, to jest art. 87 ust. 1 WE i art. 4 lit. c) EWWiS nie wprowadzają, jej zdaniem, żadnego rozróżnienia między taką pomocą, która jest subwencją w ścisłym tego słowa znaczeniu, a taką, która nią nie jest. Odnośnie do wyroku *Ecotrade*, cytowanego w pkt 27 niniejszego wyroku, dotyczącego rozróżnienia między, z jednej strony, subwencjami w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli bezpośrednim przekazaniem pieniędzy, a z drugiej, innymi formami pomocy, jak rezygnacja z wpłać podatkowych, które normalnie zostałyby pobrane, pozwana zauważa, że rozróżnienie jest zupełnie bez znaczenia dla oceny rodzajów będących przedmiotem niniejszej sprawy i nie ma żadnego wpływu na analizę ich selektywności.

– Ocena Sądu

88 W cząści czwartej zarzutu pierwszego skarżącego, z jednej strony, zarzuca Komisji, że nie zweryfikowała, czy zmniejszenie obciążeń, którym normalnie podlega by budżet przedsiębiorstwa, wywiera skutki tożsame z tymi, jakie wywiera klasyczna subwencja. Z drugiej strony, skarżący utrzymuje, że z wyroku w sprawie *Ecotrade*, cytowanego w pkt 27 niniejszego orzeczenia, wynika, że Komisja powinna była udowodnić skutki dla konkurencji rodzajów wypływających z § 3 ZRFG.

89 Odnośnie do pierwszego argumentu, zdaniem Sądu, opartego na motywach identycznych jak w pkt 84 niniejszego orzeczenia, Komisja nie jest zobowiązana do przeprowadzania analizy, czy zmniejszenie obciążeń, którym normalnie podlega budżet przedsiębiorstwa, wywiera skutki tożsame z tymi, jakie wywiera subwencja w ścisłym tego słowa znaczeniu. Ten argument zostaje więc odrzucony.

90 Odnośnie do drugiego argumentu, dotyczącego konieczności wykazania skutków rodzajów wynikających z § 3 ZRFG dla konkurencji, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że na gruncie art. 4 lit. c) EWWiS pomoc państwa uznawana jest za niezgodną ze wspólnym rynkiem bez potrzeby stwierdzania lub nawet dochodzenia, czy istnieje lub może zaistnieć zagrożenie dla konkurencji (wyroki Sądu: z dnia 12 maja 1999 r. w sprawach połączonych od T-164/96 do 167/96, T-122/97 i T-130/97 *Moccia Irme i in. przeciwko Komisji*, Rec. str. II-1477, pkt 82 i z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie T-158/96 *Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji*, Rec. str. II-3927, pkt 113).

91 W konsekwencji, aby podlegać postanowieniom art. 4 lit. c) EWWiS, rodzaj pomocy nie musi koniecznie wywierać wpływu na wymianę między Państwami Członkowskimi lub na konkurencję (wyroki Trybunału: z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawach połączonych od C-280/99 P do C-282/99 P *Moccia Irme i in. przeciwko Komisji*, Rec. str. I-4717, pkt 32 i 33 oraz ww. w pkt 62 w sprawie *Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji*, pkt 102).

92 Ponadto wbrew temu, co twierdzi skarżący, punkt 34 wyroku w sprawie *Ecotrade*, cytowanego w pkt 27 niniejszego orzeczenia, nie dotyczy kwestii skutków, jakie dla konkurencji może zrodzić rodzaj mogący zostać zakwalifikowany jako pomoc państwa, lecz ogranicza się do przypomnienia utrwalonego orzecznictwa, cytowanego w pkt 84 niniejszego wyroku, odnoszącego się do pojęcia pomocy państwa.

93 W tej sytuacji, przeciwnie do twierdzeń skarżącej, Komisja nie była zobowiązana do przeprowadzania analizy, czy rodzki podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG miały wpływ na

konkurencji?, zanim zakwalifikowa?a je jako pomoc pa?stwa w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS.

94 Z powy?szego wynika, ?e cz??? czwarta zarzutu pierwszego podlega odrzuceniu, jak równie? ca?o?? zarzutu pierwszego.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na b???dnej wyk?adni art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS

Argumenty stron

95 Skar??ca stoi na stanowisku, ?e z powodu „cz???ciowej integracji”, wprowadzonej Traktatem EWWiS, art. 4 lit. c) EWWiS dotyczy wy???cznie specyficznej pomocy na rzecz przedsi?biorstw w sektorze w?gla i stali. W konsekwencji pomoc „niespecyficzna”, to jest, w niniejszej sprawie, systemy pomocy, z której korzystaj? nie tylko przedsi?biorstwa w sektorze w?gla i stali, ale tak?e we wszystkich innych sektorach gospodarki, nie by?aby obj?ta zakazem wyra?onym w art. 4 lit. c) EWWiS. Wed?ug skar??cej zgodnie z orzecznictwem Trybuna?u i praktyk? decyzyjn? Komisji systemy Pa?stw Cz?onkowskich ustanawiaj?ce pomoc niespecyficzn? s? poddane jedynie skoordynowanej kontroli, uregulowanej postanowieniami Traktatu WE dotycz?cymi pomocy pa?stwa oraz postanowieniami art. 67 EWWiS.

96 Skar??ca uwa?a zatem, ?e zaskar?ona decyzja opiera si? na sprzecznym z traktatem rozszerzeniu zakresu stosowania art. 4 lit. c) EWWiS. Rozszerzenie to nie mo?e w sposób wi???cy zmienia? zakresów stosowania odpowiednio art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS. Wed?ug skar??cej, rozszerzenie to jest skutkiem przyj?cia kodeksów pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali, poprzez które Komisja, pocz?wszy od roku 1986, zrezygnowa?a z rozró?niania mi?dzy pomoc? specyficzn? a pomoc? niespecyficzn?.

97 Skar??ca utrzymuje, ?e stosowanie art. 67 EWWiS nie ogranicza si? jedynie do ?rodków Pa?stw Cz?onkowskich nie posiadaj?cych charakteru pomocy pa?stwa. Przepis ten jej zdaniem stosuje si? do wszystkich niespecyficznych ?rodków wsparcia, które Pa?stwa Cz?onkowskie przyj??y w ramach ich ogólnej kompetencji w dziedzinie polityki gospodarczej i podatkowej. Zreszt?, zgodnie z przede wszystkim art. 305 WE, Komisja nie mo?e zmieni? cz???ciowego charakteru integracji wprowadzonej Traktatem EWWiS poprzez pó?niejsze przyj?cie kodeksów pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali.

98 Zdaniem skar??cej, je?li ?rodki podatkowe przewidziane w § 3 ZRFG nie stanowi?y pomocy pa?stwa w rozumieniu art. 4 lit. c) EWWiS, nie by?o obowi?zku zg?oszenia, na który powo?uje si? Komisja w motywach 67–76 zaskar?onej decyzji. W opinii skar??cej natomiast ?rodki podatkowe z § 3 ZRFG stanowi?y „dzia?anie Pa?stwa Cz?onkowskiego” w rozumieniu art. 67 ust. 1 EWWiS, o którym Republika Federalna Niemiec winna by?a powiadomi? Komisj?, w przypadku gdy ich zastosowanie wywar?oby „odczuwalny wp?yw na warunki konkurencji w przemy?le stalowym”. Wed?ug skar??cej kwestia ustalenia, czy warunki te zosta?y spe?nione, jest w niniejszej sprawie bez znaczenia, poniewa? rz?d niemiecki wielokrotnie podawa? ZRFG do wiadomo?ci Komisji w ramach zg?osze? na podstawie art. 88 ust. 2 WE. Ponadto, zdaniem skar??cej, wskazany przez Komisj? w motywie 66 zaskar?onej decyzji fakt, ?e Republika Federalna Niemiec nie powo?a?a si? w toku post?powania administracyjnego na art. 67 EWWiS jest bez znaczenia, jako ?e artyku? ten jest przepisem bezwzgl?dnie obowi?zuj?cym, opieraj?cym si? na podziale kompetencji mi?dzy Wspólnot? a Pa?stwami Cz?onkowskimi, przewidzianym w Traktacie EWWiS w ramach cz???ciowej integracji.

99 Interwenientka przy??czy?a si? do argumentów skar??cej

100 Pozwana replikuje, i? nie jest istotne rozró?nienie mi?dzy pomoc? ogóln? a pomoc?

specyficzn?, poniewa? Traktat EWWiS nie ustanawia takiego rozró?nienia. Dowodzi ona, i?, mimo ?e art. 67 EWWiS mo?e mie? zastosowanie w wielu dziedzinach polityki fiskalnej Pa?stw Cz?onkowskich, nie ma on zastosowania do ?rodków podatkowych, które mieszcz? si? jedynie w zakresie art. 4 lit. c) EWWiS. To ograniczenie, je?eli chodzi o zakres, ukazuje wyra?nie, i? jedynym wyznacznikiem przepisu maj?cego zastosowanie w ramach Traktatu EWWiS jest charakter udzielanej pomocy.

101 W swoich uwagach do wniosku interwencyjnego pozwana utrzymuje równie?, i? surowo?? zakazu wyra?onego w art. 4 lit. c) EWWiS zosta?aby pozbawiona sensu, gdyby przepis ten nie mia? zastosowania do systemu pomocy niezarezerwowanego dla sektora w?gla i stali. Wed?ug pozwanej Pa?stwom Cz?onkowskim by?oby ?atwiej obej?? ten przepis poprzez stosowanie systemu pomocy niespecyficznego, który, zgodnie z warunkami na jakich dzia?a, przyniós?by nie wy??cznie, lecz przede wszystkim korzy?ci sektorowi w?gla i stali.

102 W ko?cu pozwana podnosi, i? zgodnie z orzecznictwem Trybuna?u interwencje, o których mowa w art. 67 EWWiS, nie mog? by? tymi, które art. 4 lit. c) EWWiS okre?la, bez wzgl?du na ich form?, jako niezgodne ze wspólnym rynkiem w?gla i stali oraz zniesione i zakazane. Wed?ug pozwanej art. 67 ust. 2 EWWiS jest przepisem szczególnym, który nale?y stosowa?, na warunkach, jakie on ustanawia. W tym wzgl?dzie jedynie Komisja mo?e wyj?tkowo zezwoli? na przyznanie niektórych form pomocy finansowej, w przypadku, o którym mowa w art. 67 ust. 2 tiret pierwsze EWWiS, lub wyrazi? na nie zgod?, z zastrze?eniem zachowania rygorystycznych wymaga? zawartych w przepisach art. 54–56 EWWiS. W ka?dym razie, wed?ug pozwanej, ustanawiaj?cy zakaz pomocy art. 4 lit. c) EWWiS, stanowi regu?? ogóln?, podczas gdy zezwalaj?cy na przyznanie pomocy w pewnych wypadkach art. 67 ust. 2 tiret pierwsze EWWiS stanowi wyj?tek.

Ocena S?du

103 Na wst?pie nale?y przypomnie?, i?, zgodnie z art. 80 EWWiS, jedynie przedsi?biorstwa wykonuj?ce dzia?alno?? produkcyjn? w dziedzinie w?gla i stali podlegaj? Traktatowi EWWiS.

104 Wynika z tego, i? dane przedsi?biorstwo podlega zakazowi wyra?onemu w art. 4 lit. c) EWWiS jedynie w zakresie, w jakim wykonuje ono tego typu dzia?alno?? produkcyjn? (zob. podobnie wyroki Trybuna?u: z dnia 17 grudnia 1959 r. w sprawie 14/59 Société des fonderies de Pont-à-Mousson przeciwko Wysokiej W?adzy, Rec. str. 445, 467 i 468 oraz z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie C-334/99 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-1139, pkt 78).

105 W niniejszej sprawie bezsporne jest, jak stwierdzi?a Komisja w motywie 13 zaskar?onej decyzji, i? skar??ca jest przedsi?biorstwem w rozumieniu art. 80 EWWiS.

106 Uwzgl?dniaj?c odpowied? udzielon? na zarzut pierwszy, S?d uwa?a, i? analiza niniejszego zarzutu ogranicza si? do ustalenia, czy Komisja s?uszenie uzna?a w zaskar?onej decyzji, i? art. 4 lit. c) EWWiS ma zastosowanie do systemu pomocy, który nie jest specyficzny dla sektora w?gla i stali.

107 Na mocy art. 4 lit. c) EWWiS zakazane s?, na warunkach przewidzianych w Traktacie EWWiS, subwencje lub pomoc przyznawana przez pa?stwa, bez wzgl?du na ich form?.

108 Celem tego przepisu jest zniesienie i zakazanie niektórych form interwencji Pa?stw Cz?onkowskich w dziedzinie, która zgodnie z Traktatem EWWiS podlega kompetencji wspólnotowej (zob. podobnie ww. w pkt 27 wyrok w sprawie De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg przeciwko Wysokiej W?adzy, str. 47).

109 Należy zaznaczyć, iż art. 4 lit. c) EWWiS nie ustanawia żadnego rozróżnienia między pomocą indywidualną a systemami pomocy ani te między systemami pomocy specyficznej i niespecyficznej w sektorze węgla i stali. Ponadto zakaz pomocy państwa ustanowiony w tym przepisie sformułowany jest w sposób rygorystyczny (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 9 września 1999 r. w sprawie T-110/98 RJB Mining przeciwko Komisji, Rec. str. II-2585, pkt 76).

110 Jeśli chodzi zaś o art. 67 EWWiS, to jego celem jest ochrona przed zakłóceniami konkurencji, które nieuchronnie pociąga za sobą sprawowanie władzy pozostałej w rękach Państw Członkowskich (ww. w pkt 27 wyrok w sprawie De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg przeciwko Wysokiej Władzy, str. 47 oraz wyrok Sądu z dnia 5 czerwca 2001 r. w sprawie T-6/99 ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi przeciwko Komisji, Rec. str. II-1523, pkt 83). Artykuł 67 EWWiS określa zatem jedynie środki ochronne, które może przyjąć Wspólnota przeciwko działaniu Państwa Członkowskiego, które, chociaż oddziałuje znaczne na warunki konkurencji w przemyśle węgla i stali, nie wywiera na nie natychmiastowego i bezpośredniego wpływu (wyrok Trybunału z dnia 10 maja 1960 r. w sprawach połączonych od 27/58 do 29/58 Hauts fourneaux et fonderies de Givors i in. przeciwko Wysokiej Władzy, Rec. str. 503, 526).

111 Wynika z tego, iż sąd wspólnotowy orzekł, że art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS obejmują dwa odrębne obszary (ww. w pkt 27 wyrok w sprawie De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg przeciwko Wysokiej Władzy, str. 47 oraz wyrok Trybunału z dnia 20 września 2001 r. w sprawie C-390/98 Banks, Rec. str. I-6117, pkt 88), z tym że art. 67 EWWiS nie obejmuje kwestii pomocy państwa (ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Forges de Clabecq przeciwko Komisji, pkt 141). W konsekwencji art. 67 EWWiS nie stanowi szczególnego zastosowania art. 4 lit. c) EWWiS.

112 W rzeczywistości od początku lat 70. oraz do czasu przyjęcia decyzji Komisji nr 2320/81/EWWiS z dnia 7 sierpnia 1981 r. ustanawiającej wspólnotowe zasady przyznawania pomocy dla hutnictwa żelaza i stali (Dz.U. L 228, str. 14), która stanowi drugi kodeks pomocy dla hutnictwa żelaza i stali, Komisja uważała, że art. 4 lit. c) EWWiS miał zastosowanie jedynie do specyficznej pomocy na rzecz przedsiębiorstw metalurgicznych, to znaczy do pomocy, z której szczególnie i przede wszystkim korzystały te przedsiębiorstwa, podczas gdy stosowanie do sektora metalurgicznego ogólnych i regionalnych systemów pomocy poddane było kontroli Komisji na podstawie zarówno art. 67 EWWiS, jak i art. 87 WE i 88 WE.

113 Stanowisko to tłumaczono zarazem koniecznością uniknięcia tego, iż ze względu na rygorystyczny zakaz w art. 4 lit. c) EWWiS pojawił się zakłócenia konkurencji ze szkód dla przedsiębiorstw aktywnych w sektorze przemysłu węglowego i metalurgicznego, mimo iż przyznano pomoc w innych sektorach przemysłu w danym państwie, jak również koniecznością znalezienia rozwiązania dla skali trudności ekonomicznych i finansowych, z którymi borykał się sektor metalurgiczny. W rezultacie w obliczu koniecznej restrukturyzacji sektora, która przewidywała zarówno „środki finansowe prawie wszystkich przedsiębiorstw metalurgicznych”, jak i fundusze, którymi dysponowała Wspólnota, aby zmierzyć się z tą sytuacją, Komisja, działając za zgodą Rady, wyrażoną jednomyślnie, wprowadziła system wspólnotowej kontroli pomocy udzielanej przemysłowi metalurgicznemu przez Państwa Członkowskie, który, „aby zachować wspólnotowy charakter, musiał być zgodny z wytycznymi Wspólnoty w tym względzie” (pierwszy motyw preambuły do pierwszego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali). Niemniej jednak przewidziano, iż pierwszy kodeks pomocy dla hutnictwa żelaza i stali ograniczał się jedynie do specyficznej pomocy, ze względu na to, iż stosowanie systemów regionalnej pomocy ogólnej do przemysłu metalurgicznego było poddane kontroli Komisji na podstawie postanowień art. 67 EWWiS oraz art. 87 WE i 88 WE.

114 Przyjęcie tego korzystnego dla przedsiębiorstw metalurgicznych podejścia nie oznaczało jednak, iż w ramach sprawowanej przez siebie kontroli pomocy państwa Komisja zarzuciła

ca?kowiec mo?liwo?? uznania, i? ze wzgl?du na konieczn? restrukturyzacj? przedsi?biorstw metalurgicznych oraz konieczno?? stopniowego wycofania pomocy pa?stwa zakaz z art. 4 lit. c) EWWiS winien zasadniczo znale?? swoje pe?ne zastosowanie, chyba ?e pomoc ta, bez wzgl?du na to, czy specyficzna, czy nie dla sektora metalurgicznego, mog?aby by? uznana przez Komisj? za stanowi?c? tak zwan? pomoc „wspólnotow?”, a w konsekwencji, zgodn? z prawid?owym funkcjonowaniem rynku wspólnotowego. To w?a?nie w tym rozumieniu nale?y interpretowa? zarówno drugi kodeks pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali, jak i nast?pne kodeksy, a w tym szósty kodeks pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali, na którym opiera si? zaskar?ona decyzja.

115 Je?li zatem, pocz?wszy od drugiego kodeksu pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali, kodeksy te odnosz? si? do „wszelkiej pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali [...] bez wzgl?du na to, czy jest ona pomoc? specyficzn?, czy nie”, to takie doprecyzowanie ma po prostu na celu przywrócenie art. 4 lit. c) EWWiS jego przyj?tego pocz?tkowo zakresu stosowania, poniewa? przepis ten nie dokonuje ?adnego rozró?nienia mi?dzy rodzajami pomocy obj?tymi ustanowionym w nim zakazem.

116 W niniejszej sprawie, jak stwierdzi? S?d w ramach analizy zarzutu pierwszego, skoro ?rodki podatkowe przewidziane na rzecz skar??ce w § 3 ZRFG stanowi? pomoc pa?stwa, to ?rodki te s? w konsekwencji obj?te zakresem stosowania art. 4 lit. c) EWWiS.

117 Zatem – bez wzgl?du na niepewno??, jak? mo?e spowodowa? w niniejszej sprawie zmiana interpretacji Komisji, b?d?ca kwesti? analizowan? poni?ej w ramach oceny zarzutu siódmego – z powy?szego wynika, i? Komisja s?usznie uzna?a w motywie 66 zaskar?onej decyzji, i? art. 4 lit. c) EWWiS mia? zastosowanie w tej sprawie z wy??czeniem art. 67 EWWiS.

118 Zarzut drugi oparty na domniemanym b??dzie w wyk?adni art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS musi w konsekwencji zosta? odrzucony.

W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na niezastosowaniu art. 95 EWWiS

Argumenty stron

119 Skar??ca uwa?a, i?, w sytuacji gdy S?d nie uwzgl?dni zarzutu opartego na b??dnej wyk?adni art. 67 EWWiS, nale?y uzna?, i? Komisja pope?ni?a b??d, nie badaj?c z urz?du, czy wynikaj?ce z § 3 ZRFG ?rodki podatkowe mog?y by? uznane za zgodne z rynkiem wspólnotowym, maj?c na wzgl?dzie wszystkie cele Traktatu EWWiS (art. 2–4 EWWiS). W swojej replice skar??ca u?ci?la, i? Komisja nie posiada ?adnych uprawnie? dyskrecyjnych w kwestii, czy powinna ona podj?? dzia?ania kontrolne zgodnie z art. 95 EWWiS. Jej uprawnienia dyskrecyjne ograniczaj? si? jedynie do wyk?adni i do stosowania art. 2 EWWiS, 3 EWWiS i 4 EWWiS wymienionych w art. 95 EWWiS.

120 Skar??ca kwestionuje stwierdzenie Komisji wyra?one w motywie 123 zaskar?onej decyzji, zgodnie z którym wyrok S?du wydany w sprawie Irish Steel (wyrok S?du z dnia 7 lipca 1999 r. w sprawie T?106/96 Wirtschaftsvereinigung Stahl przeciwko Komisji, Rec. str. II?2155) zabrania jej wyrazi? zgod?, na podstawie art. 95 EWWiS, na przyznanie pomocy, która nie odpowiada kryteriom jej przyznania ustanowionym przez kodeksy pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali. W opinii skar??ce, w powy?ej cytowanym wyroku S?d orzek?, i? wyra?ony w ka?dym z tych kodeksów zakaz jest wa?ny jedynie w odniesieniu do pomocy, któr? kodeks ten wymienia i któr? uznaje za zgodn? z Traktatem EWWiS, przy czym Komisja jest zwi?zana tym kodeksem jedynie w trakcie dokonywania oceny zgodno?ci okre?lonej w nim pomocy z traktatem. Wed?ug skar??ce kodeks pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali nie ma, poza tym przypadkiem, zastosowania i nie mo?e zatem przes?dza? o decyzji Komisji, wydanej na podstawie art. 95 EWWiS. Skar??ca utrzymuje, i? nie wyklucza si? podj?cia decyzji na mocy art. 95 EWWiS w zakresie, w jakim regu?

dotyczy?ce specjalnych odpisów amortyzacyjnych przewidzianych w § 3 ZRFG nie odpowiadaj? definicji pomocy okre?lonej przez kodeksy pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali .

121 Skar??ca dodaje, i? ze wzgl?du na cele Traktatu EWWiS wyra?one w art. 2 EWWiS, 3 EWWiS i 4 EWWiS istnia?a rzeczywista potrzeba uznania zgodno?ci § 3 ZRFG z tym traktatem, aby zapewni? istnienie wystarczaj?cych bod?ców zach?caj?cych przedsi?biorstwa do rozwijania i doskonalenia [art. 3 lit. d) EWWiS] ich zdolno?ci produkcyjnej w zak?adach po?o?onych w regionach przygranicznych oraz aby unikn?? odp?ywu si?y roboczej i perturbacji ekonomicznych w tych regionach (art. 2 akapit drugi EWWiS). Wed?ug skar??cej chodzi tutaj o te same wzgl?dy polityczne, które, z racji sztucznego podzia?u Europy, doprowadzi?y autorów traktatu rzymskiego do zadeklarowania w art. 87 ust. 2 lit. c) WE, i? pomoc przyznana pewnym strefom przygranicznym jest zgodna ze wspólnym rynkiem. Wzgl?dy te powinny by? równie? wzi?te pod uwag? z racji celów, do których zmierza Traktat EWWiS. W niniejszej sprawie Komisja nie uczyni?a tego stosownie do art. 95 EWWiS.

122 Interwenientka utrzymuje, i? brak notyfikacji Pa?stwa Cz?onkowskiego stosownie do art. 95 EWWiS nie jest wystarczaj?cy do tego, aby zwolni? lub powstrzyma? Komisj? od podj?cia zgodnie z tym przepisem dzia?ania z w?asnej inicjatywy i ewentualnego uznania danej pomocy za zgodn? ze wspólnym rynkiem.

123 Interwenientka zaznacza równie?, ?e kodeksy pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali nie wspominaj? o szczególnym przypadku rekompensaty za straty spowodowane podzia?em Niemiec. Brak mo?liwo?ci zastosowania kodeksów pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali wynika?aby równie? z ww. w pkt 120 wyroku wydanego w sprawie Irish Steel, zgodnie z którym pomoc niemieszcz?ca si? w zakresie kategorii okre?lonych przez przepisy wy?ej wymienionych kodeksów mo?e skorzystać z indywidualnego wy??czenia stosownie do art. 95 EWWiS. Wed?ug interwenientki ze wzgl?du na to, ?e ?rodki s?u??ce do wyrównania strat nie mog? by? w ?aden sposób przyrównane do pomocy regionalnej w rozumieniu kodeksów pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali , kodeksy te nie mia?y zastosowania w niniejszej sprawie i nie wykluczy?y zatem decyzji Komisji podj?tej stosownie do art. 95 EWWiS.

124 Wreszcie interwenientka uskar?a si?, i? Komisja pope?ni?a oczywisty b??d w ocenie przy wykonywaniu swoich uprawnie? dyskrejonalnych stosownie do art. 95 EWWiS. B??d ten wynika? z faktu, i? Komisja nie zakwalifikowa?a pomocy b?d?cej rekompensat? za szkody wyrz?dzone niektórym przedmiotowym niemieckim regionom przygranicznym jako specyficznych szkód spowodowanych si?? wy?sz? wynikaj?c? z podzia?u Niemiec, lecz jedynie na podstawie regu? ustanowionych przez kodeksy pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali, które nie mia?y zastosowania w niniejszej sprawie. W ka?dym razie interwenientka uwa?a, i? skoro straty spowodowane podzia?em Niemiec stanowi?y sytuacj? nieprzewidzian? Traktatem EWWiS, Komisja powinna by?a oceni? przypadek niniejszej sprawy na podstawie kryteriów wymienionych w art. 87 ust. 2 lit. c) WE.

125 Po pierwsze, pozwana replikuje, i? mimo ?e, bez wzgl?du na stosowanie kodeksów pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali , orzecznictwo wspólnotowe uzna?o mo?liwo?? przyj?cia indywidualnej decyzji stosownie do art. 95 EWWiS dla kategorii pomocy, których nie okre?la kodeks pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali , to przyj?cie takiej decyzji podlega ocenie Komisji. W tej kwestii nie ma mowy o jakimkolwiek obowi?zku spoczywaj?cym na Komisji, a tym bardziej o obowi?zku kontroli z urz?du. Komisja jest zatem uprawniona do ustalenia, czy pewne okoliczno?ci uzasadniaj? zastosowanie art. 95 EWWiS do konkretnej sprawy. W tym wzgl?dzie pozwana odsy?a do motywu 124 zaskar?onej decyzji, w którym zaznacza ona, i? dokona?a weryfikacji na podstawie art. 95 EWWiS i postanowi?a nie przyj?? decyzji stosownie do tego artyku?u.

126 Po drugie, wed?ug pozwanej zaskar?ona decyzja nie dotyczy ZFRG jako takiej, ale

zastosowania specjalnych odpisów amortyzacyjnych i utworzenia rezerw zwolnionych od podatków przez skarżącego, to znaczy pomocy indywidualnej. Zatem jeżeli chodzi o kwestie konieczności podjęcia decyzji stosownie do art. 95 EWWiS, to bez znaczenia jest to, czy ZRFG byłaby niezgodna do tego, by zapewnić istnienie wystarczających bodźców zachęcających przedsiębiorstwa do rozwijania i doskonalenia zdolności produkcyjnej w ich zakładach znajdujących się w strefach przygranicznych, czy też dopilnować, aby nie było długotrwałego ubytku siły roboczej w tych strefach. W opinii pozwanej należałoby wykazać, czego nie uczynił skarżący, i specjalne odpisy amortyzacyjne i rezerwy zwolnione od podatków byłyby nieodzowne dla realizacji niektórych inwestycji objętych Traktatem EWWiS.

127 W swoich uwagach do wniosku interwencyjnego pozwana podnosi również, iż, zgodnie z orzecznictwem Trybunału jedynym celem art. 95 akapit pierwszy EWWiS jest stworzenie systemu szczególnego odstąpienia od postanowień Traktatu EWWiS, aby pozwolić Komisji na zmierzenie się z nieprzewidywaną sytuacją. Komisja nie może postanowić o przyznaniu pomocy państwa, która nie jest niezgodna dla osiągnięcia celów określonych w Traktacie EWWiS i która może spowodować zakłócenia konkurencji.

Ocena Sądu

– Uwagi wstępne

128 Należy przypomnieć, iż postanowienia art. 95 EWWiS upoważniają Komisję do przyjęcia decyzji lub zalecenia za zgodą Rady, stanowiłby jedynym i po zasięgnięciu opinii Komitetu Doradczego EWWiS, we wszystkich przypadkach nieprzewidywanych w traktacie, w których ta decyzja lub zalecenie wydaje się być konieczne dla realizacji, w ramach funkcjonowania wspólnego rynku węgla i stali i zgodnie z postanowieniami art. 5 EWWiS, jednego z celów Wspólnoty, jakie zdefiniowane są w art. 2 EWWiS, 3 EWWiS i 4 EWWiS.

129 Uwzględniając strukturę traktatu, art. 4 lit. c) EWWiS nie stoi na przeszkodzie temu, aby, tytułem odstąpienia, Komisja przyznała przewidywaną przez Państwa Członkowskie i zgodną z celami traktatu pomoc, opierając się na art. 95 akapity pierwszy i drugi EWWiS (wyrok Sądu z dnia 24 października 1977 r. w sprawie T-239/94 EISA przeciwko Komisji, Rec. str. II-1839, pkt 63), po to, aby stawić czoło sytuacjom nie do przewidzenia.

130 W sferze pomocy państwa Komisja stosowała art. 95 akapity pierwszy i drugi EWWiS w dwojaki sposób. Z jednej strony, podejmowała ona decyzje ogólne, a mianowicie kodeksy pomocy dla hutnictwa żelaza i stali, przewidujące ogólne odstąpienie od zakazu pomocy państwa, gdy chodzi o niektóre kategorie pomocy. Z drugiej strony, podejmowała ona decyzje indywidualne przyznające pomoc specyficzną na zasadzie wyjątku.

131 Zatem art. 4 lit. c) EWWiS nie zabrania Komisji przyznać pomoc państwa, bądź w trybie specjalnych kategorii pomocy przewidzianej kodeksami pomocy dla hutnictwa żelaza i stali, bądź jako pomoc, która, nieobjęta tymi kategoriami, przyznawana jest bezpośrednio na podstawie art. 95 akapity pierwszy i drugi EWWiS (zob. podobnie ww. w pkt 129 wyrok wyrok w sprawie EISA przeciwko Komisji, pkt 70–72; ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Forges de Clabecq przeciwko Komisji, pkt 79 oraz ww. w pkt 28 wyrok w sprawie DSG przeciwko Komisji, pkt 204).

132 W niniejszej sprawie, zgodnie z brzmieniem zaskarżonej decyzji, Komisja, opierając się na następujących podstawach, odrzuciła zastosowanie art. 95 EWWiS:

„(121) Komisja zauważyła przede wszystkim, iż w niniejszym postępowaniu Niemcy nie wystąpiły z wnioskiem formalnym o otwarcie procedury przewidzianej w art. 95 [EWWiS].

(122) System ustanowiony w Traktacie EWWiS w dziedzinie pomocy państwa pozwala Komisji, pod pewnymi warunkami i przy przestrzeganiu procedury przewidzianej w art. 95 [EWWiS], na przyznanie pomocy państwa we wszystkich przypadkach nieprzewidzianych w niniejszym traktacie, w których podjęcie takiej decyzji wydaje się niezbędnym dla osiągnięcia, w ramach funkcjonowania wspólnego rynku węgla i stali, i zgodnie z art. 5, jednego z celów Wspólnoty, określonych w art. 2, 3 i 4.

(123) Zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 7 lipca 1999 r. [w sprawie T-106/96 *Wirtschaftsvereinigung Stahl* przeciwko Komisji, Rec. str. II-2155] brak notyfikacji nie jest wystarczający do tego, aby zwolnić czy nawet powstrzymać Komisję od podjęcia inicjatywy na podstawie art. 95 [EWWiS] i od ewentualnego uznania pomocy za niezgodną ze wspólnym rynkiem. Jednakże w pkt 42 tego wyroku Sąd uściśla, że Komisja jest związana ogólnym systemem wprowadzonym przez kodeks [pomocy dla hutnictwa żelaza i stali], kiedy ocenia zgodność z traktatem pomocy objętej tym kodeksem. W konsekwencji nie może ona udzielić zezwolenia na taką pomoc w indywidualnej decyzji niezgodnej z ogólnymi regułami ustanowionymi przez ten kodeks. Regionalna pomoc na inwestycje jest dozwolona przez [kodeksy pomocy dla hutnictwa żelaza i stali] obowiązujące od 1986 r. jedynie w strefach wyraźnie zdefiniowanych, które nie obejmują miejsc, gdzie dokonano inwestycji subwencjonowanych poprzez zastosowanie specjalnych odpisów amortyzacyjnych i rezerw zwolnionych od podatków. Stąd Komisja konkluduje, iż art. 95 [EWWiS] nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

(124) Ponadto, wykonując swoje uprawnienia dyskrecyjne w tej sprawie, Komisja uznaje, iż nie ma w tym podstawy do czynienia z przypadkiem nieprzewidzianym w traktacie, w którym byłoby niezbędne podjęcie specyficznej decyzji dla osiągnięcia jednego z celów Wspólnoty określonych w art. 2 [EWWiS], 3 [EWWiS] i 4 [EWWiS]. Na przykład, celem przyznanej pomocy nie jest nadanie niemieckiemu przemysłowi metalurgicznemu solidnej, ekonomicznie stabilnej struktury. Podobnie Niemcy nie wspomniły nigdy o żadnym planie zmniejszenia zdolności produkcyjnej w ramach przedmiotowej grupy, który byłby bezpośrednio związany z przyznaniem specjalnych odpisów amortyzacyjnych i rezerw zwolnionych od podatków. Przyznanie pomocy na podstawie art. 95 [EWWiS] nie miałoby zatem w tym przypadku uzasadnienia.

(125) Poza tym w kontekście rozwoju sytuacji ekonomicznej i finansowej sektora metalurgicznego na początku lat 90. oraz decyzji indywidualnych podjętych na podstawie art. 95 [EWWiS], które przyznawały pomoc restrukturyzacyjną różnym przedsiębiorstwom, Rada i Komisja zaznaczyły, w ich wspólnym oświadczeniu, zapisanym w protokole z posiedzenia Rady z dnia 17 grudnia 1993 r., że »bez uszczerbku dla prawa każdego Państwa Członkowskiego do wnoszenia o podjęcie decyzji na mocy art. 95 [EWWiS] i zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 25 lutego 1993 r. Rada zobowiązała się stanowczo unikać wprowadzania w trybie art. 95 [EWWiS] nowych odstępstw w stosunku do pomocy na rzecz indywidualnych przedsiębiorstw» [tę umaczenie nieoficjalne].

133 Wynika z tych uzasadnień, iż Komisja odrzuciła zastosowanie art. 95 EWWiS opierając się zasadniczo na ww. w pkt 120 wyroku w sprawie *Wirtschaftsvereinigung Stahl* przeciwko Komisji, pkt 42, zgodnie z którym może ona zezwolić na pomoc państwa przewidzianą w kodeksie pomocy dla hutnictwa żelaza i stali na podstawie art. 95 EWWiS jedynie wtedy, gdy takie indywidualne zezwolenie nie jest sprzeczne z ogólnymi regułami ustanowionymi przez ten kodeks (motyw 123 zaskarżonej decyzji). Dodatkowo wynika z motywu 124 zaskarżonej decyzji, iż Komisja uznała w niniejszej sprawie, że warunki zastosowania art. 95 EWWiS nie zostały spełnione.

134 W konsekwencji, w przeciwieństwie do tego, co utrzymuje skarżący, Komisja nie odmówiła zweryfikowania, czy art. 95 EWWiS znalazłby zastosowanie w niniejszej sprawie. W rezultacie bezsporne jest, iż mimo braku ze strony Republiki Federalnej Niemiec wniosku o zastosowanie art. 95 EWWiS Komisja sprawdziła w motywie 24 zaskarżonej decyzji, czy ten przepis mógłby

znale?? zastosowanie, i uzna?a, i? w okoliczno?ciach niniejszej sprawy przes?anki zastosowania tego przepisu nie zosta?y spe?nione. W konsekwencji nie potrzeba orzeka? o zarzucie skar??cej opartym na b??dnej wyk?adni przez Komisj? ww. w pkt 120 wyroku w sprawie Wirtschaftvereinigung Stahl przeciwko Komisji, poniewa?, bez uszczerbku dla tej wyk?adni, Komisja mimo wszystko uwa?a?a za stosowne zbadanie w motywie 124 zaskar?onej decyzji, czy przes?anki zastosowania art. 95 EWWiS zosta?y spe?nione w niniejszej sprawie.

135 To w?a?nie w ?wietle tych u?ci?le? nale?y zweryfikowa?, jak utrzymuje to skar??ca, czy Komisja pope?ni?a b??d w ocenie, odmawiaj?c zastosowania odst?pstwa z art. 95 EWWiS od zakazu pomocy przewidzianego w art. 4 lit. c) EWWiS.

– W przedmiocie domniemanego b??du w ocenie, gdy chodzi o odmow? zastosowania art. 95 EWWiS

136 Przede wszystkim nale?y przypomnie?, i? bezsporne jest, ?e Komisja posiada na mocy art. 95 EWWiS uprawnienia dyskrejonalne w kwestii ustalenia, czy dana pomoc jest niezb?dna dla realizacji celów traktatu (zob. podobnie ww. w pkt 129 wyrok S?du w sprawie EISA przeciwko Komisji, pkt 72; wyrok z dnia 7 lipca 1999 r. w sprawie T?89/96 British Steel przeciwko Komisji, Rec. str. II?2089, pkt 47 oraz ww. w pkt 120 wyrok w sprawie Wirtschaftvereinigung Stahl przeciwko Komisji, pkt 43).

137 W konsekwencji kontrola zgodno?ci z prawem winna w tej dziedzinie ograniczy? si? do zbadania czy Komisja nie przekroczy?a granic w?a?ciwych dla swoich uprawnie? dyskrejonalnych poprzez znieksza?cenie lub oczywisty b??d w ocenie faktów czy te? poprzez nadu?ycie w?adzy lub obej?cie procedury (zob. w szczeg?lno?ci ww. w pkt 120 wyrok w sprawie Wirtschaftvereinigung Stahl przeciwko Komisji, pkt 63).

138 Aby ustali?, czy Komisja pope?ni?a oczywisty b??d w ocenie faktów daj?cy podstaw? do stwierdzenia niewa?no?ci zaskar?onej decyzji, skar??ca winna przedstawi? wystarczaj?ce dowody na to, by mo?na by?o uzna? dokonany w przedmiotowej decyzji ocen? faktów za niewiarygodny (wyrok S?du z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie T?380/94 AIUFFASS i AKT przeciwko Komisji, Rec. str. II?2169, pkt 59).

139 W tym wzgl?dzie nale?y zaznaczy?, i? skar??ca ograniczy?a si? do stwierdzenia, ?e, maj?c na uwadze cele Traktatu EWWiS okre?lone w art. 2 EWWiS, 3 EWWiS i 4 EWWiS, by?oby rzeczywicie konieczne uznanie zgodno?ci § 3 ZRFG z traktatem, aby zapewni? istnienie wystarczaj?cych bod?ców zach?caj?cych przedsi?biorstwa do rozwijania i doskonalenia [art. 3 lit. d) EWWiS] zdolno?ci produkcyjnej w ich zak?adach znajduj?cych si? w strefach przygranicznych, czy te? dopilnowa?, aby nie by?o ubytku si?y roboczej i trwa?ych zak?óce? w gospodarce tych stref. (art. 2 akapit drugi EWWiS). Takie maj?ce charakter ogólny twierdzenie nie mo?e by? uwa?ane za wystarczaj?ce do tego, aby uzna? dokonany przez Komisj? ocen? faktów za niewiarygodny.

140 W dodatku nale?y stwierdzi?, i? skar??ca nie przedstawi?a ?adnych dowodów pozwalaj?cych na wykazanie, i? przyznana z korzy?ci? dla niej pomoc inwestycyjna w postaci specjalnych odpisów amortyzacyjnych i rezerw zwolnionych od podatków by?a nieodzowna dla realizacji celów traktatu.

141 Zwyk?e odes?anie skar??cej do o?wiadczenia Republiki Federalnej Niemiec z dnia 14 stycznia 2000 r., zgodnie z którym ewidentne jest, ?e pomoc uznana za zgodn? ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 2 WE równie? s?u?y celom Traktatu EWWiS, jakie okre?lone s? w art. 2 EWWiS i 3 EWWiS, nie mo?e by? uznane za wystarczaj?cy dowód na to, i? pomoc, o której mowa, ma charakter konieczny w rozumieniu art. 95 EWWiS. W tym wzgl?dzie wystarczy

dokona? u?ci?lenia, ?e, po pierwsze, art. 87 ust. 2 WE nie ma zastosowania w kontek?cie Traktatu EWWiS i, po drugie, ?e ocena konieczno?ci pomocy w trybie art. 95 EWWiS musi by? dokonana w ?wietle celów w?a?ciwych dla Traktatu EWWiS, po?ród których nie figuruje pomoc uznana za zgodn? ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 2 WE.

142 W ka?dym razie S?d uwa?a, i? Komisja nie pope?ni?a oczywistego b??du w ocenie, stwierdzaj?c w motywie 124 zaskar?onej decyzji, i? Republika Federalna Niemiec nie powo?a?a si? na pozostaj?cy w bezpo?rednim zwi?zku z przyznan? pomoc? ewentualny plan zmniejszenia zdolno?ci produkcyjnych w ramach grupy Salzgitter, aby wykluczy? ewentualne zastosowanie art. 95 EWWiS.

143 W istocie, gdy chodzi o sektor cieszc?cy si? notorycznym nadmiarem zdolno?ci produkcyjnych, taki jak sektor metalurgiczny, zmniejszenie zdolno?ci produkcyjnych mo?e okaza? si? konieczne dla realizacji celów traktatu w kontek?cie pomocy, która mo?e by? przyznana decyzj? indywidualn? na podstawie art. 95 EWWiS. Takie zmniejszenie mo?e przyczyni? si? do utrzymania warunków zach?caj?cych przedsi?biorstwa do rozwijania i doskonalenia ich potencja?u wytwórczego [art. 3 lit. d) EWWS] lub modernizacji produkcji [art. 3 lit. g) EWWiS]. W dodatku, przy nadmiarze zdolno?ci produkcyjnych sektora metalurgicznego, odwo?anie si? do takiego kryterium nie powoduje faworyzowania realizacji niepewnych ekonomicznie inicjatyw, które ze wzgl?du na to, i? sprawiaj? jedynie pogorszenie zaburze? równowagi oddzia?uj?cych na przedmiotowe rynki nie rozwi?zuj? w konsekwencji w sposób skuteczny i trwa?y problemów tych regionów i zainteresowanych przedsi?biorstw.

144 W konsekwencji, bior?c pod uwag? ró?norodno?? celów okre?lonych traktatem i swobod? przyznan? Komisji w jej roli polegaj?cej na ci?głym zapewnianiu trwa?ego kompromisu mi?dzy ró?nymi celami przy wykonywaniu jej uprawnie? dyskrecyjnych, aby zaspokoic wymagania interesu ogólnego (zob. podobnie zw?aszcza ww. w pkt 120 wyrok w sprawie Wirtschaftsvereinigung Stahl przeciwko Komisji, pkt 65 i cytowane orzecznictwo), zastosowanie przez Komisj? w niniejszej sprawie kryterium zmniejszenia zdolno?ci produkcyjnej nie stanowi oczywistego b??du w ocenie w ramach analizy zastosowalno?ci art. 95 EWWiS.

145 Poniewa? Komisja nie by?a w stanie orzec, ?e pomoc inwestycyjna, o której mowa, zmniejszy?a zdolno?? produkcyjn? skar??cej, zw?aszcza z uwagi na to, ?e Republika Federalna Niemiec nie poinformowa?a jej o ewentualnym planie zmniejszenia tej zdolno?ci, Komisja nie mog?a doj?? do wniosku, i? przedmiotowa pomoc s?u?y?a osi?gni?ciu celów traktatu.

146 W zwi?zku z tym nale?y w ca?o?ci odrzuci? zarzut trzeci.

147 Z powy?szego wynika, i? Komisja s?uszenie uzna?a, ?e ?rodki podatkowe wynikaj?ce z § 3 ZRFG, z których skorzysta?a skar??ca, stanowi? pomoc pa?stwa niezgodn? ze wspólnym rynkiem. S?d uwa?a, i? nale?y nast?pnie zbada? zarzut siódmy oparty na naruszeniu zasady pewno?ci prawa, polegaj?cy na tym, ?e Komisja nakaza?a Republice Federalnej Niemiec windykacj? od skar??cej pomocy uznanej za niezgodn? ze wspólnym rynkiem.

W przedmiocie zarzutu siódmego opartego na naruszeniu zasady pewno?ci prawa

Argumenty stron

148 Skar??ca zauwa?a, po pierwsze, ?e w motywie 81 zaskar?onej decyzji Komisja wydaje si? broni? punktu widzenia, zgodnie z którym, w przeciwie?stwie do Traktatu WE, Traktat EWWiS nie przewiduje ograniczenia czasowego na wykonanie prawa do windykacji przyznanej pomocy, poniewa? „by?oby to sprzeczne z fundamentaln? zasad? Traktatu EWWiS”, jak? jest ca?kowity zakaz pomocy pa?stwa. Wed?ug skar??cej taka argumentacja wprowadzi?aby rozró?nienie

między prawem do pomocy wynikającym z Traktatu EWWiS a tymże prawem wynikającym z Traktatu WE, którego nie można w rzeczywistości wyprowadzić ani z ducha, z ujęcia tych traktatów, ani z praktyki Komisji. Domniemany absolutny charakter tego nakazu nie stoi na przeszkodzie przestrzeganiu zasady pewności prawa i uznaniu terminu przedawnienia.

149 W opinii skarżącej z powyższego wynika, iż na zasadzie pewności prawa można się również powołać na gruncie Traktatu EWWiS. Zresztą chodzi tutaj o ogólną zasadę prawa, która ma zastosowanie także w kwestiach pomocy państwa i która wiążę Komisję.

150 Następnie skarżąca podnosi, iż przewidziany prawem wspólnotowym nakaz windykacji pomocy państwa ma na celu wyeliminowanie bezprawnie otrzymanych i przynoszących z punktu widzenia konkurencji korzyści, które pozwoliły przedsiębiorstwu bądź czemu beneficjentem na stosowanie korzystniejszych cen niż jego konkurencji. Według skarżącej Komisja nie dokonała w niniejszej sprawie żadnych ustaleń co do wpływu, jakie miały na konkurencję specjalne odpisy amortyzacyjne przewidziane w § 3 ZRFG.

151 Skarżąca utrzymuje również, iż uprawnienia Komisji w zakresie nakazania windykacji pomocy podlegają w każdym razie dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia. Ten termin przedawnienia przewidziany w art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] Traktatu WE (Dz.U. L 83, str. 1) powinien służyć Komisji jako wskazówka w niniejszej sprawie, ponieważ służy on zachowaniu równowagi między zasadą pewności prawa a koniecznością przywrócenia niezakończonych konkurencji.

152 Wreszcie w odpowiedzi na pisemne pytania Sądu mające na celu rozbudowanie i wyjaśnienie pewnych jej twierdzeń skarżąca zaznaczyła, iż począwszy od lat 1980–1981 regularnie przedkładała Komisji sprawozdania z działalności i sprawozdania roczne, w szczególności służące, które w tamtych latach były odpowiedzialne za weryfikację pomocy restrukturyzacyjnej w sektorze metalurgicznym w ramach wykorzystania systemu kwot produkcji dla przemysłu metalurgicznego i podobnych działań Komisji dla celów wprowadzonej w latach 80. restrukturyzacji europejskiego przemysłu metalurgicznego. Twierdzenia te zostały powtórzone przed Sądem.

153 W swoich pismach interwenientka powołuje się na ww. w pkt 90 wyrok w sprawie Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, pkt 69, w którym Sąd orzekł, że skoro w momencie przyjęcia decyzji bądźcej podstawą tego wyroku nie ustanowiono żadnego terminu przedawnienia, Komisja nie miała obowiązku przestrzegania tego terminu przedawnienia, kiedy podjęła powyższą decyzję. Z tego wyroku wynika, iż Sąd potraktowałby w sposób odmienny kwestię przedawnienia, gdyby w momencie przyjęcia spornej decyzji weszło już w życie rozporządzenie nr 659/1999. Interwenientka uważa, że skoro możliwe jest posiłkowe zastosowanie Traktatu WE i przyjętych na jego podstawie przepisów prawa wtórnego w dziedzinach objętych Traktatem EWWiS, to posiłkowe zastosowanie art. 15 rozporządzenia nr 659/1999 do pomocy państwa wchodzić w zakres Traktatu EWWiS można wykluczyć jedynie wówczas, gdy sprzeciwia się temu Traktat EWWiS, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

154 Pozwana odсыła do motywu 80 zaskarżonej decyzji i do wyroku Sądu z dnia 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-126/96 i T-127/96 BFM i EFIM przeciwko Komisji, Rec. str. 3437, pkt 67, zgodnie z którym, „aby wypełnić swoją funkcję polegającą na zapewnieniu pewności prawa, termin przedawnienia winien być, co do zasady, ustalony z góry przez ustawodawcę wspólnotowego”. Pozwana zauważa, że nie ma to miejsca w niniejszej sprawie.

155 Co do argumentu odnoszącego się do posiłkowego zastosowania rozporządzenia nr 659/1999, pozwana zaznacza, iż rozporządzenie dotyczy tylko Traktatu WE i że nie można, za

pomoc? wyk?adni prawa, rozci?ga? jego zakresu zastosowania na domen? nale??c? do Traktatu EWWiS. Jedynie ustawodawca jest w?adny to uczyni?. Wy?ej wymieniony w pkt 90 wyrok w sprawie Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji nie zmienia nic w tym wzgl?dzie. Mimo i? prawd? jest, ?e wy?ej wymienione rozporz?dzenie obowi?zywa?o w momencie przej?cia zaskar?onej decyzji, faktem pozostaje, ?e Traktat EWWiS nie przewidywa? terminu przedawnienia i zatem termin ten nie mia? zastosowania.

156 Wreszcie w odpowiedzi na pytania pisemne S?du pozwana zaznaczy?a, i? nie mia?o znaczenia, czy zapozna?a si? ona, czy nie z udost?pnionymi przez skar??c? sprawozdaniami rocznymi, gdy? ich udost?pnienie nie mog?o zast?pi? notyfikacji wymaganej w ramach procedury reguluj?cej kwestie pomocy pa?stwa.

Ocena S?du

157 Na wst?pie nale?y zaznaczy?, i? Komisja stwierdzi?a w motywie 81 zaskar?onej decyzji, ?e:

„Na gruncie EWWiS zabroniona jest wszelka pomoc pa?stwa, z wyj?tkiem tej, która zosta?a przyznana wyj?tkowo zgodnie z [kodeksem pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali] przyj?tym na podstawie art. 95 [EWWiS]. Sytuacja ta ró?ni si? fundamentalnie od tej uregulowanej w art. 87 ust. 1 i 3 [WE], zgodnie z którymi Komisja dysponuje szerokim zakresem swobodnej oceny i to wtedy, gdy nie ma mowy o ca?kowitym zakazie pomocy, lecz chodzi o kwestie ewentualnej niezgodno?ci tej pomocy ze wspólnym rynkiem. Podczas gdy w rozporz?dzeniu nr 659/1999 potrzebna jest klauzula odnosz?ca si? do przedawnienia, aby zapewni? pewno?? prawa dla sytuacji obj?tej Traktatem WE, taki przepis nie ma sensu na gruncie EWWiS, który pozostaje zdominowany przez ca?kowity »zakaz« pomocy. To w?a?nie ten »zakaz« z Traktatu EWWiS zapewnia pewno?? prawa, gdy?, poza t? przydzielan? wyj?tkowo, pomoc pa?stwa jest zakazana. Czasowe ograniczenie mo?liwo?ci weryfikacji tych ?rodków sta?oby w sprzeczno?ci z t? fundamentaln? zasad? Traktatu EWWiS”.

158 Powy?szego rozumowania nie mo?na zaakceptowa?.

159 Prawd? jest, i? aby mó? spe?ni? swoj? funkcj? termin przedawnienia musi by? ustalany z góry. Ustalenie tego terminu i sposób jego zastosowania wchodzi? w zakres kompetencji ustawodawcy wspólnotowego. Ustawodawca ten nie podj?? kroków w celu ustalenia terminu przedawnienia w dziedzinie kontroli pomocy przyznawanej na gruncie Traktatu EWWiS (zob. w szczególno?ci ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, pkt 139).

160 Jednak?e nale?y przypomnie?, i? fundamentalny wymóg pewno?ci prawa we wszystkich swoich odmianach zmierza do zapewnienia przewidywalno?ci sytuacji i stosunków prawych obj?tych prawem wspólnotowym (wyrok Trybuna?u z dnia 15 lutego 1996 r. w sprawie C?63/93 Duff i in., Rec. str. I?569, pkt 20 i wyrok S?du z dnia 19 marca 1997 r. w sprawie T?73/95, Oliveira przeciwko Komisji, Rec. str. II?381, pkt 29).

161 W przeciwie?stwie do tego, co utrzymywa?a przed S?dem Komisja, nie mo?na w niniejszej sprawie wykluczy? naruszenia przez Komisj? fundamentalnego wymogu pewno?ci prawa ani na podstawie braku terminu przedawnienia, ani z powodu braku uprzedniej notyfikacji przedmiotowych ?rodków pomocy przez Republik? Federaln? Niemiec zgodnie z procedur? przewidzian? w ramach Traktatu EWWiS.

162 W tej kwestii nale?y przede wszystkim zaznaczy?, i? w sprawie Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, która sta?a si? podstaw? ww. w pkt 62 wyroku, Trybuna? nie wykluczy? mo?liwo?ci uznania i, w razie potrzeby, ukarania Komisji za naruszenie zasady pewno?ci prawa w

trakcie podejmowania decyzji nakazującej windykację pomocy, w braku terminu przedawnienia i uprzedniej notyfikacji przyznanej pomocy (ww. w pkt 62 wyrok w sprawie Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, pkt 140).

163 Następnie należy przypomnieć, iż w niniejszej sprawie na naruszenie zasady pewności prawa powołuje się skarżący jako beneficjentem przedmiotowej pomocy. Mechanizm kontroli i weryfikacji pomocy państwa ustanowiony przepisami szóstego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali nie nakłada specyficznego obowiązku na beneficjenta pomocy. Z jednej strony, obowiązek notyfikacji i uprzedni zakaz wdrażania planowanej pomocy, przewidziane w art. 6 szóstego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali są skierowane do Państwa Członkowskiego. Z drugiej strony, państwo to jest również adresatem decyzji, w której Komisja stwierdza niezgodność pomocy ze wspólnym rynkiem i wzywa to państwo do wycofania tej pomocy w określonym przez nią terminie (zob. analogicznie, na gruncie Traktatu WE, wyrok Trybunału z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie C-39/94 SFEI i in., Rec. str. I-3547, pkt 73). Skoro Państwo Członkowskie jest jedynym instytucjonalnym partnerem w dialogu z Komisją w ramach kontroli pomocy państwa przyznawanej na podstawie Traktatu EWWiS (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 31 marca 1998 r. w sprawie T-129/96 Preussag Stahl przeciwko Komisji, Rec. str. II-609, pkt 80), skarżący nie może być zatem odpowiedzialna za brak uprzedniej notyfikacji przedmiotowej pomocy.

164 Przyznanie racji argumentom wysuwanych przez Komisję oznaczałoby w konsekwencji, że prawo Komisji do wydania nakazu windykacji pomocy nie mogłoby być kwestionowane jedynie na takiej podstawie, że pomoc ta nie została uprzednio notyfikowana przez Państwo Członkowskie, nawet gdyby tych nieprawidłowości nie można było przypisać beneficjentowi tej pomocy.

165 Prawdą jest, iż sądy wspólnotowe wykluczyły, aby, poza szczególnymi wyjątkami, beneficjent pomocy mógł posiadać uzasadnione oczekiwania co do prawidłowości tej pomocy, skoro została ona przyznana z naruszeniem przepisów dotyczących procedury przeprowadzania wstępnej kontroli pomocy państwa. W istocie działający z rozważ podmiot gospodarczy powinien zasadniczo posiadać możliwość upewnienia się, iż procedura ta byłaby przestrzegana (wyroki Trybunału: z dnia 20 września 1990 r. w sprawie C-5/89 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. str. I-3437, pkt 14 i z dnia 14 stycznia 1997 r. w sprawie C-169/95 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-135, pkt 51; ww. w pkt 163 wyrok w sprawie Preussag Stahl przeciwko Komisji, pkt 77; wyrok Sądu z dnia 29 września 2000 r. w sprawie T-55/99 CETM przeciwko Komisji, Rec. str. II-3207, pkt 121 oraz ww. w pkt 110 wyrok w sprawie ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi przeciwko Komisji, pkt 182).

166 Jednakże skarżący nie podnosi kwestii uzasadnionych oczekiwań, gdy chodzi o prawidłowość udzielonej pomocy, lecz kwestię naruszenia zasady pewności prawa, która nie może ograniczać się jedynie do przesłanek wymaganych dla powstania uzasadnionych oczekiwań po stronie beneficjenta pomocy.

167 Zatem należy sprawdzić, czy w niniejszej sprawie Komisja działała w sposób niezgodny z zasadą pewności prawa.

168 W tym względzie należy rozpocząć od sytuacji, jaka powstała po przyjęciu w dniu 4 sierpnia 1971 r. przez Komisję decyzji o niewnoszeniu sprzeciwów odnośnie do zastosowania przewidzianego w § 3 ZRFG systemu pomocy.

169 Jak zaznaczono powyżej w pkt 67, do czasu wygaśnięcia w dniu 31 grudnia 1981 r. pierwszego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali Komisja popierała odmienną wykładnię od tej przyjętej w zaskarżonej decyzji, zgodnie z którą stosowanie systemów ogólnej i regionalnej pomocy w przemyśle metalurgicznym poddane było kontroli Komisji zarówno na podstawie

przepisów art. 67 EWWiS, jak i art. 87 WE i 88 WE, z wyłączeniem przepisów art. 4 lit. c) EWWiS.

170 Opierając się na tej wykładni, możliwe byłoby zatem przyjęcie stanowiska, że do dnia 31 grudnia 1981 r. systemy pomocy ogólnej i regionalnej, w stosunku do których Komisja nie wniosła sprzeciwu na podstawie art. 87 WE i 88 WE, mogły być zgodnie z prawem stosowane na rzecz przedsiębiorstw metalurgicznych – jak nastąpiło to w niniejszej sprawie, gdy chodzi o § 3 ZRFG, decyzję Komisji z dnia 4 sierpnia 1971 r.

171 Z drugiej strony, od momentu wejścia w życie w dniu 1 stycznia 1982 r. drugiego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali, a także w następujących kodeksach Komisja ustanowiła jednolity system zmierzający do zapewnienia jednakowego traktowania wszelkiej pomocy dla hutnictwa żelaza i stali w ramach jednej procedury obejmującej zarówno pomoc specyficzną (to znaczy taką przyznaną na podstawie systemów, których celem i zasadniczym skutkiem jest faworyzowanie przedsiębiorstw metalurgicznych), jak i pomoc niespecyficzną obejmującą zwłaszcza pomoc przyznaną na podstawie systemów pomocy ogólnej lub regionalnej. Ustanowienie takiego systemu byłoby przejawem troski o przeprowadzenie niezbędnej restrukturyzacji znajdującego się w kryzysie przemysłu metalurgicznego poprzez przewidywanie stopniowego znoszenia tej pomocy. Jednakże przepisy drugiego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali nie wspominają nic o konsekwencjach, jakie powodowałby ten nowy system dla uprzednio przyznanych systemów pomocy ogólnej lub regionalnej.

172 Począwszy od trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali [decyzja Komisji nr 3484/85/EWWiS z dnia 27 listopada 1985 r. ustanawiająca wspólnotowe reguły dla specyficznej pomocy w dziedzinie przemysłu metalurgicznego (Dz.U. L 340, str. 1)], mającego zastosowanie od 1 stycznia 1986 r. do 31 grudnia 1988 r., Komisja wprowadziła w art. 6 tego kodeksu doprecyzowanie, że ma być informowana w odpowiednim czasie umożliwiający jej przedstawienie swoich uwag o „projektach”, których celem byłoby zastosowanie w sektorze metalurgicznym systemów pomocy, w stosunku do których Komisja podjęła już decyzję na podstawie postanowień Traktatu WE. Notyfikacje projektów pomocy określonych w art. 6 powyższego kodeksu miały być przedstawione Komisji najpóźniej w dniu 30 czerwca 1988 r.

173 W każdym razie uchwalenie trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali mogłoby być postrzegane, począwszy od daty przyjęcia tego kodeksu, jako dorozumiane wycofanie braku sprzeciwu zawartego w decyzji Komisji z 1971 r., gdy chodzi o przedsiębiorstwa objęte Traktatem EWWiS, w tym skarżący. Ponadto nie wydaje się jasne, czy późniejsze zastosowanie § 3 ZRFG na korzyść skarżących objęte byłoby obowiązkiem notyfikacji „projektów”, o którym mowa w art. 6 trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali. W istocie, od chwili kiedy, zanim wprowadzono jeszcze ten kodeks, przyznano skarżącym prawo do korzyści przewidzianej w § 3 ZRFG, stosowała się ona nadal tym przepisem w praktyce, spełniając przesłanki jego stosowania.

174 W konsekwencji sytuacji, która wynikała z przyjęcia drugiego i trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali charakteryzowała się niepewnością i niejasnością, spowodowane przez następujące czynniki, które można przypisać Komisji:

- dorozumiany charakter cząściowego wycofania – i, w konsekwencji, niewystarczająco jasny charakter – braku sprzeciwu zawartego w decyzji Komisji z 1971 r.;
- dwuznaczność, jeżeli chodzi o zakres dorozumianego cząściowego wycofania powyższego braku sprzeciwu, w kwestii, czy istniał obowiązek notyfikacji późniejszego zastosowania § 3 ZRFG, jako „projektu”, w rozumieniu art. 6 trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali.

175 Do tej niepewnej i niejasnej sytuacji dołączyły późniejsze (opisane poniżej w pkt 179 i

nast.) czynniki, związane z (opisan? poni?ej w pkt 176–178) sytuacj? prawn?, jaka si? wytworzy?a w wyniku stwierdzenia wyra?nego kryzysu w sektorze metalurgicznym.

176 W rezultacie zaistnienia tak wyra?nego kryzysu, Komisja decyzj? nr 2794/80/EWWiS z dnia 31 pa?dziernika 1980 r. ustanawiaj?c system kwot produkcji stali dla przedsi?biorstw przemys?u metalurgicznego (Dz.U. L 291, str. 1) wprowadzi?a system kwot, którego celem by?o przywrócenie równowagi mi?dzy poda?? a popytem na rynku metalurgicznym ze wzgl?du na istniej?c? nadmiern? zdolno?? produkcyjn?. Ustanowiono, ?e obliczanie kwot mia?o by? oparte na informacjach o wynikach produkcyjnych ka?dego przedsi?biorstwa metalurgicznego z mo?liwo?ci? adaptacji bior?cych zw?aszcza pod uwag? zrealizowane inwestycje czy wysi?ki zmierzaj?ce do restrukturyzacji przedsi?biorstw. W celu zastosowania tego systemu kwot Komisja regularnie otrzymywa?a aktualne informacje na temat produkcji i dostaw przedmiotowych przedsi?biorstw i posiada?a prawo do weryfikacji, w??cznie z kontrol? na miejscu, tych?e informacji. Ten kierowany przez Komisje z?o?ony system ustanawiania kwot i monitorowania rynku by? kilkakrotnie przez ni? przed?u?any celem jego udoskonalenia.

177 Komisja zaadaptowa?a utworzony w ten sposób system, ustanawiaj?c wyra?ny zwi?zek mi?dzy przyznawaniem niedozwolonej pomocy a kwotami produkcji celem unikni?cia kumulacji tych ?rodków. Pocz?wszy od decyzji Komisji nr 2177/83/EWWiS z dnia 28 lipca 1983 r. w sprawie rozszerzenia systemu monitorowania i kwot produkcji na niektóre produkty przedsi?biorstw w przemys?le metalurgicznym (Dz.U. L 208, str. 1) Komisja mog?a na mocy art. 15A powy?szej decyzji „zmniejszy? kwoty danego przedsi?biorstwa, kiedy ustali[a], ?e przedmiotowe przedsi?biorstwo korzysta[o] z pomocy niedozwolonej przez Komisj? na podstawie decyzji nr 2320/81/EWWiS [drugi kodeks pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali] lub kiedy warunki zwi?zane z przyznaniem pomocy nie [zosta?y] spe?nione”. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu „takie ustalenie uniemo?liwia[o] równie? temu przedsi?biorstwu dokonywanie modyfikacji [kwot] zgodnie z art. 14, 14A, 14B, 14C i 16 decyzji [nr 2177/83]”. Takie samo co do istoty sformu?owanie figurowa?o w nast?pnych decyzjach rozszerzaj?cych system monitorowania i kwot produkcji, zw?aszcza w art. 15A decyzji Komisji nr 3485/85/EWWiS z dnia 27 listopada 1985 r. w sprawie rozszerzenia systemu monitorowania i kwot produkcji na niektóre produkty przedsi?biorstw przemys?u metalurgicznego (Dz.U. L 340, str. 5) i w art. 15A decyzji Komisji nr 194/88/EWWiS z dnia 6 stycznia 1988 r. rozszerzaj?cej system monitorowania i kwot produkcji na niektóre produkty przedsi?biorstw przemys?u metalurgicznego (Dz.U. L 25, str. 1) do dnia 30 czerwca 1988 r. Ponadto nale?y zaznaczy?, i? Trybuna? orzek? kilkakrotnie, ?e systemy kwot i kodeksy pomocy dla hutnictwa ?elaza i stali tworz? spójn? ca?o?? i d??? do wspólnego celu, a mianowicie do restrukturyzacji, która jest konieczna do dostosowania produkcji i zdolno?ci produkcyjnej do przewidywalnego popytu oraz do przywrócenia konkurencyjno?ci europejskiemu przemys?owi metalurgicznemu, i ?e nie ma charakteru arbitralnego ani dyskryminacyjnego fakt, ?e dane otrzymane w wyniku zastosowania jednego z tych systemów mog? by? powo?ywane przy zastosowaniu drugiego z nich (wyroki Trybuna?u: z dnia 15 stycznia 1985 r. w sprawie 250/83 Finsider przeciwko Komisji, Rec. str. 131, pkt 9; z dnia 15 pa?dziernika 1985 r. w sprawach po??czonych 211/83, 212/83, 77/84 i 78/84 Krupp i Thyssen przeciwko Komisji, Rec. str. 3409, pkt 34 oraz z dnia 7 kwietnia 1987 r. w sprawie 226/85 Dillinger Hüttenwerke przeciwko Komisji, Rec. str. 1621, pkt 2).

178 W konsekwencji Komisja zosta?a z konieczno?ci sk?oniona do sprawdzenia informacji dotycz?cych produkcji, jakie otrzymywa?a ona od przedsi?biorstw metalurgicznych, w szczególnoci w celu ustalenia, czy utrzymanie lub zwi?kszenie zdolno?ci produkcyjnej nie wynika?o z niedozwolonej pomocy pa?stwa, która by?aby sprzeczna z celem restrukturyzacji przemys?u metalurgicznego. Weryfikacja ta mia?a zw?aszcza na celu ustalenie, czy przyznawane przedsi?biorstwom okresowo i imiennie kwoty produkcji winny by? w danym wypadku zmniejszone. Ponadto Komisja nie mog?a nie wiedzie? o nak?adanych przez ni? w tym samym

czasie na przedsięwzięcia metalurgiczne zwiększonych obowiązkach informowania o ich programach inwestycyjnych, w szczególności ze środkówami ich finansowania, po to aby Komisja była w stanie wykryć w odpowiednim czasie pojawienie się zmian mogących spowodować zwiększenie nierównowagi w zdolności produkcyjnej, zgodnie z decyzją Komisji nr 3302/81/EEWG z dnia 18 listopada 1981 r. w sprawie informacji, jakie mają obowiązek dostarczać o ich inwestycjach przedsiębiorstwa przemysłu stalowego (Dz.U. L 333, str. 35), zmienionej decyzją Komisji nr 2093/85/EEWG z dnia 26 lipca 1985 r. (Dz.U. L 197, str. 19), obowiązując do dnia 16 października 1991 r.

179 To właśnie w tym kontekście szczególnych obowiązków ciążących na przedsiębiorstwach metalurgicznych skarżąca, występująca wówczas pod nazwą Stahlwerke Peine – Salzgitter AG, skierowała do Komisji pod koniec 1988 r. raport ze swojej działalności oraz sprawozdania roczne za lata 1987–1988, po zapoznaniu się z którymi wyszło na jaw, iż korzystała ona na mocy § 3 ZRFG z wyjątkowych rezerw na inwestycje (Sonderposten mit Rücklageanteil) w jej przedsiębiorstwach metalurgicznych usytuowanych w Peine i w Salzgitter, w Zonenrandgebiet. Identyczne informacje wynikały z raportów i sprawozdań rocznych za następne lata, przesłanych przez skarżącą. Na podstawie tych informacji, których fakt przesłania nie był kwestionowany przez Komisję, Komisja powinna była odnotować i stwierdzić brak notyfikowania tej pomocy i rozpocząć odpowiednie postępowanie. Ponadto należało przypomnieć, iż Komisja ponownie zweryfikowała system pomocy przewidziany w § 3 ZRFG w 1988 r., a weryfikacja ta doprowadziła do przyjęcia decyzji z dnia 14 grudnia 1988 r. [SG (88) D/1748] o niewnoszeniu sprzeciwu w tym względzie.

180 Opisana powyżej w pkt 174 niepewna i niejasna sytuacja zbiegała się z przedużonym brakiem reakcji ze strony Komisji, mimo jej wiedzy o pomocy, z której korzystała skarżąca, stworzyła w ten sposób, wraz z niedopełnieniem spoczywającego na tej instytucji obowiązku staranności, dwuznaczny sytuację, którą Komisja miała obowiązek wyjaśnić, zanim mogła podjąć jakiegokolwiek kroki celem wydania nakazu windykacji przyznanej już pomocy (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 9 lipca 1970 r. w sprawie 26/69 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. 565, pkt 28–32).

181 Należało wyrazić stwierdzenie, iż Komisja nie przedstawiła takiego wyjaśnienia. W szczególności należało zaznaczyć, iż w następnych wersjach kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali Komisja powtórzyła jedynie brzmienie art. 6 trzeciego kodeksu pomocy dla hutnictwa żelaza i stali.

182 W konsekwencji, w szczególnych okolicznościach niniejszej sprawy, Komisja nie mogła bez naruszenia zasady pewności prawa, nakazać windykację pomocy przyznanej skarżącej między 1986 r. a 1995 r.

183 Należało zatem uwzględnić zarzut oparty na naruszeniu zasady pewności prawa i w konsekwencji stwierdzić nieważność art. 2 i 3 zaskarżonej decyzji, w zakresie, w jakim dotyczą one obowiązku windykacji przedmiotowej pomocy od skarżącej przez Republikę Federalną Niemiec.

184 W tych okolicznościach, skoro wykluczono windykację pomocy przyznanej skarżącej między 1986 r. a 1995 r., Sąd uważa, że nie ma potrzeby orzekania o zarzutach, które dotyczą zasadniczo zmniejszenia i obliczenia kwoty pomocy mającej stanowić przedmiot windykacji. Co do zarzutu opartego na braku uzasadnienia, który odnosi się do stwierdzenia niezgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem, to dokonana powyżej przez Sąd analiza trzech pierwszych zarzutów podniesionych przez skarżącą wyrażnie ukazuje, iż obowiązek ten został spełniony.

W przedmiocie kosztów

185 Zgodnie z art. 87 § 3 regulaminu S?du S?d mo?e postanowi?, ?e koszty zostan? rozdzielone albo ?e ka?da ze stron poniesie w?asne koszty, je?eli ??dania stron zosta?y tylko cz??ciowo uwzgl?dnione. W niniejszej sprawie wi?kszo?? ??da? skar??cej zosta?a uwzgl?dniona.

186 St?d, maj?c na uwadze sprawiedliw? ocen? okoliczno?ci sprawy, S?d orzeka, i? skar??ca ponosi jedn? trzeci? w?asnych kosztów, a Komisja ponosi, oprócz w?asnych kosztów, dwie trzecie kosztów skar??cej.

187 Republika Federalna Niemiec ponosi koszty w?asne zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy regulaminu.

Z powy?szych wzgl?dów

S?D (czwarta izba w sk?adzie powi?kszonym)

orzeka, co nast?puje:

- 1) **Stwierdza si? niewa?no?? art. 2 i 3 decyzji Komisji nr 2000/797/EWWiS dotycz?cej pomocy pa?stwa, wdro?onej przez Niemcy na rzecz Salzgitter AG, Preussag Stahl AG i oddzia?ów metalurgicznych grupy, obecnie po??czonych pod nazw? Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG).**
- 2) **Skar??ca ponosi jedn? trzeci? w?asnych kosztów.**
- 3) **Komisja ponosi, oprócz w?asnych kosztów, dwie trzecie kosztów strony skar??cej.**
- 4) **Republika Federalna Niemiec ponosi koszty w?asne.**

Tiili

Pirrung

Mengozzi

Meij

Vilaras

Wyrok og?oszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 lipca 2004 r.

Sekretarz

Prezes

H. Jung

V. Tiili

Spis treści

Ramy prawne

Okoliczności powstania sporu

Przebieg postępowania i udział stron

Co do prawa

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na tym, że Komisja dokonała rozmaitych nieprawidłowych ustaleń dotyczących pojęcia pomocy państwa

– Argumenty stron

– Ocena Sądu

W przedmiocie części drugiej zarzutu pierwszego opartej na domniemanym kompensacyjnym charakterze środków podatkowych przewidzianych w § 3 ZRFG

– Argumenty stron

– Ocena Sądu

W przedmiocie części trzeciej zarzutu pierwszego, opartej na domniemanej konieczności zbadania uregulowań podatkowych Państw Członkowskich Wspólnoty w celu ustalenia, co stanowi „normalne” obciążenie podatkowe

– Argumenty stron

– Ocena Sądu

W przedmiocie części czwartej zarzutu pierwszego, opartej na domniemanym obowiązku ze strony Komisji wykazania, że skutki dla konkurencji środków podatkowych z § 3 ZRFG są tożsame ze skutkami klasycznej subwencji

– Argumenty stron

– Ocena Sądu

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na błędnej wykładni art. 4 lit. c) EWWiS i art. 67 EWWiS

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na niezastosowaniu art. 95 EWWiS

Argumenty stron

Ocena Sądu

– Uwagi wstępne

– W przedmiocie domniemanego błędu w ocenie, gdy chodzi o odmowę zastosowania art. 95 EWWiS

W przedmiocie zarzutu siódmego opartego na naruszeniu zasady pewności prawa

Argumenty stron

Ocena Sądu

W przedmiocie kosztów

* Język postępowania: niemiecki.